Araş. Gör. Fazilet YÜCE*

ELEKTRONİK CİHAZLARIN HACZİNİN KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF SEIZURE OF ELECTRONIC DEVICES WITH RESPECT TO PROTECTION OF PERSONAL DATA

ÖZET

İcra ve iflas hukuku, alacaklıların alacaklarına kamu gücünü kullanma yetkisini haiz olan icra daireleri aracılığıyla ulaşmaları sebebiyle diğerlerine oranla cebir unsurunun yoğun bir şekilde hissedildiği hukuk alanıdır. Bir icra takip işlemi niteliğinde olan haczin gerçekleştirilmesi sırasında elektronik cihazların haczedilmesinde, gerek takibin taraflarının gerekse üçüncü kişilerin kişisel verilerine erişilmesi söz konusu olup veri ihlalleri gerçekleşebilmektedir. Çalışmamızın amacı, haciz esnasında 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu[1]'nda düzenlenen ölçülülük ilkesi ve haczedilmezlik kurallarının doğru yorumlanması ve uygulanmasıyla bu kişisel veri ihlallerini henüz kaynağındayken önlemek, bunun mümkün olmadığı durumlarda ise yeni düzenleme önerileri getirmektir.

Anahtar Kelimeler: Kişisel veri, icra takipleri, elektronik cihazların haczi, ölçülülük ilkesi, haczedilmezlik kuralları.

ABSTRACT

Enforcement and bankruptcy law is the area of private law where the element of coercion is felt most intensely compared to the others by the reason of the fact that the creditors reach their credits through the enforcement offices that have the authority to use the public power. In the event that electronic devices are seized during the execution of the attachment, which is an enforcement proceeding, the personal data of both the parties to the proceedings and third parties may be accessed and data breachesmayoccur. The aim of our study is to prevent these personal data breaches at the source, through the correct interpretation and application of the proportionality principle and non-seiz ability rules regulated in the Execution and Bankruptcy Law No. 2004, and to propose new regulations in cases where this is not possible.

Keywords: Personal data, enforcement proceedings, seizure of electronic devices, proportionality principle, non-seiz ability rules.

Araştırma Makalesi

Makale Geliş Tarihi: 05.01.2022 **Kabul Tarihi:** 26.04.2022

* **ORCID ID:** https://orcid.org/0000 0002 0018 2903
İzmir Bakırçay Üniversitesi, fazilet.yuce@bakircay.edu.tr

GİRİŞ

Başta elektronik cihazların haczi olmak üzere, icra takiplerinde gerçek kişilere ait birçok kişisel bilginin toplanması ve işlenmesi söz konusu olmaktadır. 6698 s. Kişisel Verilerin Korunması Kanunu[1]' nun *(KVKK)* yürürlüğe girmesiyle birlikte bu bilgilerin toplanması ve işlenmesine birtakım hukuki sonuçlar bağlanmıştır. İcra hukuku ile kişisel veri ilişkilerinin açıkça ortaya konulabilmesi için icra dairesi, alacaklı, borçlu ve takip bakımından üçüncü kişilerin teknik konumu kişisel verilerin korunması hukuku bağlamında incelenmelidir. Bu tasnifin yapılabilmesi için öncelikle kişisel verilerin korunması hukukuna ilişkin temel kavramlar incelenecek, sonrasında ise tarafların durumu değerlendirilecektir. Takiben, elektronik cihazların haczinde kişisel verilerin mevcut hükümler dairesinde korunması incelenecek ve olması gereken hukuk bakımından yapılmasının faydalı olacağını düşündüğümüz yeni düzenleme önerilerine yer verilecektir. Bu kapsamda İcra ve İflas Hukukunda da uygulama alanı bulan ve hukukun temel ilkelerinden biri olan ölçülülük ilkesinden yararlanılarak gerekli değerlendirmeler yapılmıştır. Son olarak ise kişisel veri ihlallerinin vuku bulması durumunda ilgili kişilerin hangi hukuki yollara başvurabileceği değerlendirilmiştir.

1. Kişisel Verilerin Korunmasında Temel Kavramlar

2004 s. İcra ve İflas Kanunu'nda öngörülen tüm takip usullerinde temel olarak üç süjenin varlığı söz konusu olmaktadır. Bunlar, takibin tarafları olan ekseriyetle maddi hukuktan kaynaklanan alacaklı ve borçlu ile takibin yürütüldüğü icra dairesidir. Bazı durumlarda ise bu kimseler dışında üçüncü kişilerin özgürlük alanlarına müdahaleler gerçekleşebilmektedir. Kişisel veri ihlallerinin nasıl gerçekleşebileceğinin anlaşılabilmesi için öncelikle kişisel verilerin korunması hukukunda yer alan temel kavramlar açıklanacaktır.

[1] Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, Kanun Numarası: 6698, Kabul Tarihi: 24.03.2016, RG: 07.04.2016/29677.

1.1. Kişisel Veri

Kişisel veri genel olarak, bir veya birden fazla gerçek kişiyle ilişkili olan her türlü bilgiyi ifade eder[2]. Bir bilginin kişisel veri olarak kabulü için belirli şartlar aranmaktadır. Kişisel veri; 95/46/ EC numaralı Veri Koruma Direktifi[3]'nin *(Direktif)* 2. maddesinde *'fiziksel, fizyolojik, zihinsel, ekonomik, kültürel veya sosyal kimliğine özel bir veya daha fazla faktöre veya bir kimlik numarasına atıf başta olmak üzere doğrudan veya dolaylı olarak tespit edilebilen bir tespit edilebilir kişi; tespit edilmiş veya tespit edilebilir gerçek kişiye ilişkin herhangi bir bilgi'* ve KVKK'nin 3. maddesinde *'kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi'* şeklinde tanımlanmıştır. Bu tanımlarda incelenmesi gereken iki ayrı nokta mevcuttur. Bunlardan ilki 'bilgi' kavramı, ikincisi ise 'kişiye ilişkin olma' halidir.

Bilgi kavramı, veri ve enformasyon kavramlarıyla yakın anlamlı olup genellikle birbirleri yerine kullanılmakla beraber öğretide aralarında terimsel bir ayrım olduğuna işaret edilmektedir[4].Türk Dil Kurumu güncel Türkçe sözlükte[5] bilgi*'İnsanın aklının erebileceği olgu, gerçek ve ilkelerin bütünü, bili, malumat'* olarak tanımlanırken veri ise *'Bir araştırmanın, bir tartışmanın, bir muhakemenin temeli olan öge, muta, done, bilgi, data'* olarak tanımlanmaktadır. Data kelimesinin anlamı ise sözlükte doğrudan *'Veri'* olarak gösterilmiştir. Kanaatimizce *'Danışma, tanıtma, haber alma, haber verme, haberleşme.'* anlamına gelen enformasyon kelimesinin, Avrupa hukuku kişisel veri koruma düzenlemelerinde geçen ve Türkçe'de *'Bilgi'* anlamına gelen *'Information'* yerine kullanılması uygun değildir.

2 Hüseyin Can Aksoy, Medeni Hukuk ve Özellikle Kişilik Hakkı Yönünden Kişisel Verilerin Korunması (Çakmak Yayınevi 2010)1; Mesut Serdar Çekin, Avrupa Birliği Hukukuyla Mukayeseli Olarak 6698 Sayılı Kanun Çerçevesinde Kişisel Verilerin Korunması (3. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, 2020) 44;Elif Küzeci, Kişisel Verilerin Korunması (4. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, 2020) 10; Süleyman Yılmaz ve Gökçe Filiz Çavuşoğlu, Kişisel Verileri Koruma Hukuku (Yetkin Yayınları, 2020) 36.

3 Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 1995 on protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31995L0046&from=DE, Erişim Tarihi: 26.02.2022.

4 Elif Küzeci, 10.

5 Türk Dil Kurumu, Güncel Türkçe Sözlük, https://sozluk.gov.tr/, Erişim Tarihi: 01.04.2022.

Bu sebeple Türk hukukunda kişisel veriye ilişkin bilgi taşıma şartını bu kelime ile ifade etmemek gerekmektedir. Neticeten bu çalışmamızda bilgi ve veri kavramları birbirinin yerine, objektif veya sübjektif her türlü datayı ifade etmek için kullanılmıştır.

Kişiye ilişkin olma şartını birkaç açıdan ele almak gerekir. Bir kimsenin kişisel veri bakımından kanunen ilgili kişi olabilmesi için gerçek kişi olması gerekmektedir (KVKK m. 3, f. 1, b. ç). Bu sebeple çalışmamızın devamında da ilgili kişiler gerçek kişi olduklarından, bu doğrultuda açıklamalar yapılmıştır. Tüzel kişiliklerin bir kişisel verinin ilgili kişisi konumunda olmaları mümkün değildir[6]. Bunun gerekçesi, kişisel verilerin korunmasının amacının, temel hakların korunması ile bağdaştırılabilir[7]. Aşağıda açıklanacağı üzere kişisel verilerin korunması, kişilerin özel hayatlarının gizliliğinin sağlanmasına hizmet eder. Tüzel kişilerin ticari sırlarından bahsedilebiliyor ise de bir özel hayatlarının varlığından bahsedilemez[8]. Bu nedenle tüzel kişiler, kişisel veriler bakımından teknik olarak ilgili kişi sayılamayacaktır. Gerçek kişilerin ölmesi durumunda ise kişisel verileri üzerindeki haklarının sona erdiği kabul edilmektedir[9].

Kişisel verinin kişiye ilişkin olma şartının bir yönü de bilginin kişisel veri sahibi ile ilişkilendirilebiliyor olmasıdır[10]. Başka bir deyişle, kişisel veri olarak nitelendirilen verinin anonim olmaması gerekmektedir. Bilgi, tek başına veya başka bilgilerle birlikte değerlendirildiğinde herhangi bir kişiyle bağdaştırılabiliyorsa kişisel verinin varlığından bahsedilebilecektir[11]. Burada ölçüt belirlenebilirliktir. Direktifin ve 2016/679 Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü'nün aksine KVKK'de belirlenebilir-

6 Elif Küzeci, 361.

7 Elif Küzeci, 363.

8 Durmuş Tezcan, 'Bilgisayar Karşısında Kişisel Verilerin Korunması' Anayasa Yargısı 8 (Anayasa Mahkemesinin 29.Kuruluş Yıldönümü Sempozyumu, Ankara, 25-27 Nisan 1991)389; Sümeyye Hilal Üçüncü, 11;Oğulcan Özkan, 13;Aksi görüş için bakınız: Süleyman Yılmaz ve Gökçe Filiz Çavuşoğlu, 39.

9 Armağan Ebru Bozkurt Yüksel, Bulut Bilişimde Kişisel Verilerin Korunması, (Yetkin Yayınları, 2016) 20; Mesut Serdar Çekin, Avrupa Birliği Hukukuyla Mukayeseli Olarak 6698 Sayılı Kanun Çerçevesinde Kişisel Verilerin Korunması, (3. Baskı, 2020 On İki Levha Yayıncılık) 207.

10 Süleyman Yılmaz ve Gökçe Filiz Çavuşoğlu, 40; Hüseyin Can Aksoy, 28.

11 Sümeyye Hilal Üçüncü, 13.

liğin hangi şartlarda sağlandığına ilişkin bir açıklama yer almamaktadır. KVKK'nin 3. maddesine ilişkin hükümet gerekçesinde, '*Bir kişinin belirli veya belirlenebilir olması, mevcut verilerin herhangi bir şekilde bir gerçek kişiyle ilişkilendirilmesi suretiyle, o kişinin tanımlanabilir hale getirilmesini ifade eder*' ifadesine yer verilmiştir. Bilgiler belli bir kişiye işaret ediyorsa ilgili kişi/kişisel veri sahibi belirlenebilir olacaktır. Bu belirlenebilirlik ölçütü belli kişisel verilerin varlığı ya da yokluğu ile bağlı değildir. Bir gerçek kişide eşsiz isim ve soyisim varsa o kişi için yalnızca bu bilgiler belirleyici nitelikte olacaktır. Ancak bazı kişiler için ise ancak bunların yanı sıra anne-baba adı, adres bilgileri vs. bilinmesi durumunda belirlilik şartı tamamlanabilecektir.

1.2. Kişisel Verilerin İşlenmesi

Kişisel verilerin işlenmesi, KVKK'nin 3. maddesinde *'Kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hâle getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlem'* şeklinde tanımlanmıştır. Bu kapsamlı tanımlamadan da anlaşılacağı üzere işleme kavramı oldukça geniş yorumlanmaktadır[12]. Kişisel verinin toplanmasından kişisel verinin ortadan kalkmasına veya kişisel veri olma niteliğini kaybetmesine kadar yapılan tüm işlemler, işlemedir[13]. Daha açık bir ifade ile kişisel verilerin otomatik veya otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, toplanması, kaydedilmesi, saklanması, depo edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, üçüncü kişilere aktarılması, tasnif edilmesi, silinmesi ve yok edilmesi işleme kapsamındadır[14]. Bu sebeple kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesi, yalnızca hukuka aykırı olarak elde edilmesini değil aynı zamanda hukuka aykırı şekilde saklanmasını, aktarılmasını, devralınmasını vb. ifade etmektedir.

12 Mesut Serdar Çekin, 49.

13 Oğuz Şimşek, Anayasa Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması (Beta Yayıncılık, 2008), 195.

14 Küzeci, 16.

Otomatik olmayan yollarla işlenen veriler bir kayıt sisteminin parçası olarak değerlendirilemiyorsa KVKK'nin kapsamına girmeyecektir. Ancak kişisel veri niteliğinden dolayı gerçekleştirilen hukuka aykırı eylemlerin 5237 s. Türk Ceza Kanunu[15] kapsamında suç teşkil edebilmesi mümkündür[16]. Bu konuya ilişkin ayrıntılı açıklamalara '3.3. 5237 s. Türk Ceza Kanunu Kapsamında Ceza Yargılaması' başlığının altında yer verilmiştir.

1.3. İlgili Kişi

Kişisel veri sahibini ifade etmek için KVKK'de *'ilgili kişi'* terimi kullanılmaktadır. İlgili kişi, kişisel verisi işlenen gerçek kişi diğer bir deyişle veri öznesidir. İcra hukuku bağlamında hem alacaklı hem borçlu hem de üçüncü kişilerin ilgili kişi olması mümkündür. Pasif malvarlığı sorgusunun konu olduğu birçok bölge adliye mahkemesi kararında[17] takip açısından üçüncü kişi konumundaki, taşınmazların yeni maliklerinin de bu sorgulamalar bakımından ilgili kişi oldukları değerlendirilerek bu sorgu taleplerinin Anayasanın[18] 20. maddesi 3. fıkrası ve KVKK'ye aykırı olması sebebiyle reddedilmesi gerektiğine hükmedilmiştir. Çalışmamızın son kısmında belirtilen hukuki yollara başvurulabilmesi için öncelikli şart başvuru sahibinin, ihlal başvurusunun konusu kişisel veri bakımından ilgili kişi olmasıdır.

1.4. Veri Sorumlusu ve Veri İşleyen

Kişisel veri işleme sürecinde yer alan başka gerçek ve tüzel kişiler bulunmaktadır. Bunlar; veri sorumlusu, veri işleyen ve veri koruma görev-

15 Türk Ceza Kanunu, Kanun Numarası: 5237, Kabul Tarihi: 26.09.2004, RG 12.10.2004/25611.

16 Kişisel Verileri Koruma Kurumu, 'Madde ve Gerekçesi ile Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (Bilgi Notu) ve Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin Terimler Sözlüğü' (Kvkk Yayınları, Mart 2019)https://kvkk.gov.tr/SharedFolderServer/CMSFiles/062384e3-d18c-4c38-b108-3a7a2a28e849.pdf, Erişim Tarihi 12.12.2021.

17 İzmir 12.BAM, 1873/737, 15.05.2020; İzmir 8. BAM, 2146/655, 06.03.2019; Ankara 18. BAM, 1948/1323, 19.06.2018; İstanbul 20. BAM, 10/1582, 11.10.2018.

18 Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Kanun Numarası: 2709, Kabul Tarihi: 18.10.1982, RG 09.11.1982/17863 (Mükerrer).

lisidir. Veri sorumlusu KVKK'nin 3. maddesinde *'Kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişi'* olarak tanımlanmıştır. Başka bir deyişle, kişisel verilerin neden ve nasıl işleneceğine ilişkin fiili veya hukuki yetkiye sahip kişiler veri sorumlusudur[19]. Bu tanım doğrultusunda konumuz açısından icra müdürlerinin gerçekleştirdiği işlemler bakımından veri sorumlusunun kim olacağı irdelenmelidir.

KVKK'nin istisnalar başlıklı 28. maddesinin 1. fıkrasının d bendinde kişisel verilerin yargılama veya infaz işlemlerine ilişkin olarak yargı makamları veya infaz mercileri tarafından işlenmesi düzenlenmiştir. Yargılamaya ilişkin yer verilen bu istisna, haciz işlemlerinde gerçekleşmesi mümkün olan kişisel veri ihlallerinde KVKK hükümlerinin uygulanmayacağı sonucunu doğurmamalıdır. Bu istisnanın, İcra ve İflas Hukuku bakımından icra mahkemelerinde gerçekleştirilen yargılama faaliyetleri ile sınırlı olduğu, icra takiplerinde gerçekleştirilen veri işleme faaliyetlerinin ise KVKK m. 28'de düzenlenen istisnaya dahil olmadığı kanaatindeyiz[20]. Nitekim Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun icra müdürlüğü tarafından kişisel verilerin işlenmesinin söz konusu olduğu olayda vermiş olduğu kararda[21] da icra işlemleri KVKK m. 28 kapsamında değerlendirilmeyerek kanun hükümleri değerlendirilmiştir. Kılıçoğlu'nun bizim de katıldığımız görüşüne[22] göre, mahkeme haricindeki cebri icra organlarının veri işleme faaliyetleri istisnaya dahil olmamalıdır. Nite-

19 Mustafa Serdar Çekin, 54.

20 Kılıçoğlu'nun bizim de katıldığımız görüşüne göre mahkeme haricindeki cebri icra organlarının veri işleme faaliyetleri istisnaya dahil olmamaktadır. Nitekim bu istisnalar gerek Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü gerekse İsviçre Veri Koruma Kanunu'nda dar yorumlanmaktadır. Ayrıca, KVKK m. 28 ile yüksek oranda benzerlik gösteren Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü'nün kısıtlamalar başlıklı 23. maddesinin 1. fıkrasının d bendinde infaz işlemlerine *'execution of criminalpenalties'*ifadesiyle yer verilmiştir. Aynı fıkranın j bendinde yer alan *'the enforcement of civil law claims'* ifadesini karşılayan bir ifadeye ise KVKK'de rastlanmamaktadır. Bu durum, kanun koyucunun bilinçli bir tercihi olarak yorumlanabilir.Sonuç olarak; infaz işlemlerinin ceza infaz işlemleri olarak anlaşılması gerektiği, cebri icra işlemlerini kapsamadığı kanaatindeyiz. Bakınız: Evren Kılıçoğlu, 'Medeni Usul Hukuku Yönünden Kişisel Verilerin Korunması' Leyla Keser Berber ve Ali Cem Bilgili (Editörler), Güncel Gelişmeler Işığında Kişisel Verilerin Korunması Hukuku (On İki Levha Yayıncılık, 2020) 162.

21 Kişisel Verileri Koruma Kurulu, 17.09.2020 tarih ve 2020/710 sayılıkarar özeti, https://kvkk.gov.tr/Icerik/6879/2020-710, Erişim Tarihi 12.03.2022.

22 EvrenKılıçoğlu,162.

kim bu istisnalar gerek Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü gerekse İsviçre Veri Koruma Kanunu'nda dar yorumlanmaktadır. KVKK m. 28 ile yüksek oranda benzerlik gösteren Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü'nün kısıtlamalar başlıklı 23. maddesinin 1. fıkrasının d bendinde infaz işlemlerine *'execution of criminalpenalties'* ifadesiyle yer verilmiştir. Aynı fıkranın j bendinde yer alan *'the enforcement of civil law claims'* ifadesini karşılayan bir ifadeye ise KVKK'de rastlanmamaktadır. Bu durum, kanun koyucunun bilinçli bir tercihi olarak yorumlanmaya açıktır. Ayrıca, Kişisel Verilerin Korunması Kurulu, verdiği 2020/26 sayılı karar[23]da KVKK'nin 28. maddesinin 1. fıkrasının d bendinde belirtilen istisnayı dar yorumlamıştır. Bu nedenlerle Adalet Bakanlığı'nın da içinde yer aldığı devlet tüzel kişiliğinin, icra memurları tarafından gerçekleştirilen ve cebri icra işlemlerinden biri olan haciz işlemi bakımından KVKK uyarınca veri sorumlusu olarak yükümlülük altında olduğunu kabul etmekteyiz. Zira icra daireleri, İcra ve İflas Kanunu uyarınca kurulmuş Adalet Bakanlığı bünyesinde yer alan bir idari birimdir[24]. Kamu tüzel kişiliği içinde teşkilatlanan idari birimlerin veri sorumlusu sıfatı bulunmadığından[25] devlet, bir icra takip işlemi niteliğindeki hacizde toplanan ve işlenen kişisel veriler bakımından veri sorumlusu sıfatını haiz olmaktadır[26]. Öte yandan Adalet Bakanlığı'nın bir kamu kurumu niteliğinde olması ise KVKK'de belirtilen yükümlülüklerden muaf ol-

23 Kişisel Verileri Koruma Kurulu, 14.01.2020 tarih ve 2020/26 sayılıkarar özeti, https://kvkk.gov.tr/Icerik/6697/2020-26, Erişim Tarihi: 12.03.2022.

24 Mustafa Serdar Özbek, Avrupa Birliği ve Türk Hukukunda İlamlı İcranın Etkinliği (4. Baskı, 1. Cilt, Yetkin Yayınları, 2018) 269,270.

25 Cemal Başar, Türk İdare Hukuku ve Avrupa Birliği Hukuku Işığında Kişisel Verilerin Korunması (On İki Levha Yayıncılık, 2020) 260.

26 Tüzel kişiliği haiz olmayan devlet teşkilatı birimlerinin KVKK'ye göre veri sorumlusu olamaması öğretide eleştirilmektedir: *'Ancak asıl sorun, kanaatimizce devlet teşkilatı açısındandır. Şöyle ki bilindiği üzere bütün bakanlıklar ve taşra teşkilatı, devlet tüzel kişiliği içerisindedir. Dolayısıyla üniversiteler ve tüzel kişiliği haiz diğer kamu kurum ve kuruluşları haricindeki bütün kuruluşlar, tüzel kişiliğe sahip olmamaları sebebiyle veri sorumlusu olamayacaklardır. Kanunun doğrudan uygulanması halinde Türkiye Cumhuriyeti'nin 81 ilindeki bütün okulların, hastanelerin, devletin bütün taşra teşkilatını oluşturan kurum ve kuruluşların işlediği kişisel verilerden dolayı sorumlu olan tek müessese, devlet tüzel kişiliği olacaktır. Yine bunun bir neticesi olarak devletin bütün merkez ve taşra teşkilatında gerçekleştirilen bütün veri işleme süreçleri, tek bir envanterde toplanacak ve güncellenecektir. Oysa bütün süreçlerden dolayı devlet tüzel kişiliğini sorumlu kılmak, işlevsellik, şeffaflık, ve uygulanabilirlik açısından kabul edilebilir değildir.'* Mesut Serdar Çekin, 61; Aynı yönde: Elif Küzeci ve Şebnem Kılıç, '6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun İş Sözleşmesi Çerçevesinde Değerlendirilmesi: Veri Sorumlusu, Veri İşleyen ve Diğer Aktörler', Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi (2019) 16 (63), 12.

duğu anlamına gelmemektedir. Zira KVKK özel ve kamu tüzel kişileri bakımından bir ayrıma gitmemiştir[27].

Veri sorumlusu, kişisel verileri aracısız doğrudan işleyebileceği gibi üçüncü bir kişiye de kişisel veri işleme yetkisi verebilir[28]. Veri işleyen, veri sorumlusunun verdiği yetkiye dayanarak ancak veri sorumlusu adına kişisel veri işleyen kişidir[29]. Veri işleyenin de veri sorumlusu gibi gerçek veya tüzel kişi olması mümkündür. Veri sorumlusu ile veri işleyen arasındaki en temel fark, kanunda ifade edilen hususlarda karar alabilme yetkisidir[30]. Ancak bu yetkiler veri sorumlusunun tespitinde tek ölçüt olarak değerlendirilmemelidir[31]. Veri sorumlusu ile veri işleyen arasında kişisel verilere ilişkin doğacak sorumluluk açısından da önemli farklar vardır. Örneğin ilgili kişi, KVKK'nin aşağıda değinilen 11. maddesinde düzenlenmiş olan haklarını kullanmak istediğinde, aynı kanunun 13. Maddesi uyarınca veri sorumlusuna başvuru halinde muhatabı doğrudan veri sorumlusu olacaktır. Veri işleyen, birtakım yükümlülükler altında bulunsa dahi sorumluluk açısından ikincil pozisyondadır[32]. Ancak KVKK'nin 12. maddesinde veri güvenliğine yönelik alınması gereken idari ve teknik tedbirler yönünden kanun koyucu, veri sorumlusu ile veri işleyenin müştereken[33] sorumlu tutmuştur. Haciz sırasında gerçekleşen

27 Necati Gökhan Akman, 'İdare Hukuku Boyutuyla Kişisel Verilerin Korunması' (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi, 2021) 85; Cemal Başar, 258; Elif Küzeci ve Şebnem Kılıç, 11.

28 Mesut Serdar Çekin, 65; Kişisel Verileri Koruma Kurumu, '6698 Sayılı Kanunda Yer Alan Terimler' <https://kvkk.gov.tr/SharedFolderServer/CMSFiles/d077ff3c-887a-46ab-b284-9c25b47e3a69.pdf>Erişim Tarihi: 22.03.2022, 5.

29 Cemal Başar, 43.

30 Cemal Başar, 258.

31 Veri sorumlusu yapacağı kişisel veri işleme sözleşmesi ile bazı hususlarda karar verme yetkisini veri işleyene bırakabilir. Örneğin; kişisel verilerin toplanması için hangi bilgi teknolojileri sistemlerinin veya diğer metotların kullanılacağı, kişisel verilerin hangi yöntemle saklanacağı, kişisel verilerin korunması için alınacak güvenlik önlemlerinin detayları, kişisel verilerin aktarımının hangiyöntemle yapılacağı, kişisel verilerin saklanmasına ilişkin sürelerin doğru uygulanabilmesi için kullanılacak metot, kişisel verilerin imha yöntemleri. Kişisel Koruma Kurumu, 'Veri Sorumlusu ve Veri İşleyen' <https://kvkk.gov.tr/SharedFolderServer/CMSFiles/31d9c444-27a5-4a75-95b1-1ca9bdb81ea5.pdf>Erişim Tarihi 14.12.2021.

32 Nur Buğçe Bakırel, Veri Sorumlusu ve Veri İşleyen Arasındaki Sorumluluk Paylaşımı (Seçkin Yayıncılık, 2021)50.

33 KVKK m. 12'de düzenlenen veri sorumlusu ve veri işleyen arasındaki sorumluluğun türünün müteselsil sorumluluk olduğu yönünde bakınız: Elif Küzeci ve Şebnem Kılıç, 17.

kişisel veri işleme faaliyetleri bakımından veri sorumlusu devlet tüzel kişiliği bu faaliyetin yürütülmesine yönelik veri işleyen yetkilendirmediğinden, bu çalışmada veri sorumlusu ve veri işleyen arasındaki sorumluluk rejiminin açıklanmasına gerek duyulmamıştır.

1.5.Veri Koruma Görevlisi

Veri koruma görevlisi kavramına bakıldığında ise akla ilk olarak iç hukukumuza dahil olmayan 2016/679 Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü'nün kesim 4'te yer alan 'Data Protection Officer' kavramı gelmektedir. Ancak Kişisel Veri Koruma Kurumu'nun 6 Aralık 2021'de Resmi Gazete'de yayınladığı 'Personel Sertifikasyon Mekanizmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ[34]'in 3. maddesinde, veri koruma görevlisi *'Sınavda başarılı olarak veri koruma görevlisi unvanını kullanmaya hak kazanan gerçek kişi'* olarak tanımlanmıştır. Bununla beraber yetki ve sorumluluklarına ne kanunda ne de bu tebliğde değinilmiştir. Bu halde veri koruma görevlisinin data protection officer kavramını karşıladığını söylemek güçtür[35]. Zira henüz görev, yetki ve sorumluluğu tanımlanmamış olan *'veri koruma görevlisi'*nin hukuki niteliği belirlenemeyecektir[36]. Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü'nün 37. maddesinde bazı durumlarda[37] veri sorumlularının kendi bünyelerinde

34 Personel Sertifikasyon Mekanizmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ, RG 06.12.2021/31681

35 Nitekim Kişisel Verileri Koruma Kurumu'nun resmi internet sitesinde yapmış olduğu duyuruda 'Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğünde geçmekte olan ancak ulusal mevzuatımızda yer almayan DPO ile Tebliğ uyarınca VKG Sertifikası verilecek kişi birbirinden farklılık arz etmektedir' ifadesi yer almaktadır. Kişisel Verileri Koruma Kurumu, 'Veri Koruma Görevlisi Hakkında Kamuoyu Duyurusu' (10.12.2021)<https://kvkk.gov.tr/Icerik/7100/Veri-Koruma-Gorevlisi-Hakkinda-Kamuoyu-Duyurusu>Erişim Tarihi 13.12.2021.

36 Nitekim Kişisel Verileri Koruma Kurumu'nun resmi internet sitesinde yer alan10.12.2021 tarihli duyuruda da *Tebliğ kapsamında kazanılacak olan bu unvanın kamuoyunda Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğünde bahsi geçen ve Tüzükte görev, yetki ve sorumlulukları tanımlanan Data ProtectionOfficer (DPO) ile karıştırıldığı görülmüştür. Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğünde geçmekte olan ancak ulusal mevzuatımızda yer almayan DPO ile Tebliğ uyarınca VKG Sertifikası verilecek kişi birbirinden farklılık arz etmektedir.'*İfadelerine yer verilerek iki kurumun birbirini karşılamadığı işaret edilmiştir.https://kvkk.gov.tr/Icerik/7100/Veri-Koruma-Gorevlisi-Hakkinda-Kamuoyu-Duyurusu. Erişim Tarihi: 06.04.2022.

37 Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü'nün 37. maddesinin 1. fıkrasında veri koruma görevlisi bulundurmanın zorunlu olduğu haller şu şekilde belirtilmiştir:
a) işleme faaliyetinin kendi yargı yetkisi çerçevesinde hareket eden mahkemeler haricindeki bir kamu kuruluşu veya organı tarafından gerçekleştirilmesi,
b) kontrolör*(veri sorumlusu)* veya işleyicinin*(veri işleyen)* temel faaliyetlerinin yapıları, kapsamları veya

birer veri koruma görevlisi bulundurulması zorunluluğu belirtilmiştir[38]. İç hukukumuzda bu yönde bir düzenleme bulunmaması ve tebliğ ile belirlenen sertifikasyon işlemlerine başlanmaması sebebiyle henüz Türk hukuku uygulamasında veri koruma görevlisinin bulunmadığını söylemek mümkündür.

1.6. Kişisel Verilerin İmhası

Kişisel verilerin imhası, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi[39] nin 8. maddesinde ve Anayasanın 20. maddesinde düzenlenen özel hayatın gizliliğine hizmet etmektedir[40]. Ayrıca Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü'nün 17. maddesinde düzenlenen unutulma hakkı[41] ile de bağdaştırılması mümkündür[42]. Görüldüğü üzere temel haklarla doğrudan bağlantılı olan kişisel verilerin imhası hem ulusal hem uluslararası düzenlemelerde yerini almıştır.

Kişisel verilerin korunması hukukunda imha kavramı; silme, yok etme ve anonimleştirme terimlerini kapsayan bir üst başlık olarak kul-

amaçları gereği veri sahiplerinin düzenli ve sistematik bir şekilde büyük çaplı olarak izlenmesini gerektiren işleme faaliyetlerinden meydana gelmesi,
c) kontrolör veya işleyicinin temel faaliyetlerinin 9 maddesi uyarınca özel kategorilerdeki verilerin ve 10. Maddede atıfta bulunulan mahkumiyet kararları ve ceza gerektiren suçlara ilişkin kişisel verilerin büyük çaplı olarak işlenmesinden meydana gelmesi.

38 Mesut Serdar Çekin, 207.

39 Council of Europe, EuropeanConventionfortheProtection of Human RightsandFundamentalFreedoms, as amendedbyProtocolsNos. *11, 14 and 15 (EuropeanConvention on Human Rights)*, 4 November 1950, ETS No. 5., https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=basictexts&c, Erişim Tarihi: 26.02.2022.

40 Oğuz Şimşek, 93.

41 Unutulma hakkı hakkında ayrıntılı bilgi için bakınız:Leyla Berber Keser, Çevrimiçi Davranışsal Reklamcılık (Online BehavioralAdvertising) Uygulamaları Özelinde Kişisel Verilerin Korunması (On İki Levha Yayıncılık, 2014) 67 vd.
Unutulma hakkı ve unutulma hakkının kişisel verilerin korunmasındaki yeri hakkında ayrıntılı bilgi için bakınız: Ali Taşar ve Melike Ataş, 'Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Işığında Unutulma Hakkı' (2020) 23 GSI Articletter, 10.<https://07a6e75f442811d380d2e720fdbf18c26b54cdc4.vetisonline.com/HOL/Page?public=true&handle=hein.journals/gsiartc23&div=5&start_page=10&collection=journals&set_as_cursor=0&men_tab=srchresults>, 12-15, Erişim Tarihi 01.04.2021.

42 Elif Küzeci, 257, 449; Bilal Toprak, '6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Işığında İşçinin Kişisel Verilerinin Korunması' (Yüksek Lisans Tezi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, 2018) 35, 54.

lanılmaktadır[43] (Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik, 4. madde, 1. fıkra, c bendi). KVKK'nin 7. maddesinde kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi ve anonim hale getirilmesi ile alakalı genel kuralları belirlenmiş, ayrıntılı düzenlemelere ise Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik[44]'te yer verilmiştir. Türk Ceza Kanunu'nun 136. maddesinde ise*'verileri yok etmeme'*, ayrı bir suç olarak düzenlenmiştir.

Kişisel veriler ancak KVKK'nin 4. maddesinde belirlenen ilkeler çerçevesinde belirli, açık ve meşru amaçlar için ve işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü şekilde işlenebilir. Aynı şekilde bu belirlenen amaç için gereken makul süre kadar muhafaza edilebilir. Bu işlemenin amacın sınırını aşması veya veri işleme sebeplerinin artık ortadan kalması durumlarında verilerin imha edilmesi söz konusu olacaktır[45] İşlemenin amacının sınırını aşmasına örnek olarak, güvenlik kameralarının görüş alanlarının bina dışındaki sokaklarını kapsaması verilebilir[46]. KVKK'nin 7. maddesi uyarınca bu imha resen yahut ilgili kişinin talebi üzerine veri sorumlusu tarafından gerçekleştirilir.

İlgili kişilerin, Anayasanın 20. maddesinde kişisel verilerin korunmasını isteme hakkı kapsamında kişisel verilerin 'düzeltilmesini' ve 'silinmesini' talep haklarından bahsedilmektedir. Kanaatimizce iç hukuk düzenlemelerinin birbirleri ile uyumunun sağlanması yönünden 'imha' ifadesinin kullanılması yerinde olurdu. Aynı maddede, kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usullerin kanunla düzenlenmesi görüldüğünden 'silinme' ifadesinin geniş yorumlanarak yok etme ve anonim hale getirmeyi de kapsadığı kanaatinde olduğumuzdan her üç yöntem de çalışmamızda incelenecektir. Elektronik cihazların haczinde, cihaz-

43 Rıza Saka, Ramazan Çağlayan ve Mahmut Koca, Avrupa Birliği Hukuku, İdare Hukuku ve Ceza Hukuku Açısından Kişisel Verilerin İmhası (Seçkin Yayıncılık, 2020) 59.

44 Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik, RG 28.10.2017/30224.

45 Rıza Saka, Ramazan Çağlayan ve Mahmut Koca, 44.

46 Elif Küzeci, 238.

ların kişisel verilerden arındırılarak haczedilmesi gereken durumlarda bu imha yöntemlerinden uygun olanın seçilmesi gerekeceğinden bu bölümde ayrıntılı bilgiye yer verilmiştir.

1.6.1. Silme

Kişisel verilerin silinmesi, Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik'in 8. maddesinde '*kişisel verilerin ilgili kullanıcılar için hiçbir şekilde erişilemez ve tekrar kullanılamaz hale getirilmesi işlemi*' olarak tanımlanmıştır. İlgili kullanıcı; verilerin teknik olarak depolanması, korunması ve yedeklenmesinden sorumlu olan kişi ya da birim hariç olmak üzere veri sorumlusu organizasyonu içerisinde veya veri sorumlusundan aldığı yetki ve talimat doğrultusunda kişisel veri işleyen kişilerdir (Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik, m. 4/1-b).

Kişisel verilerin silinmesi, kişisel verilerin saklanma koşullarına bağlı olarak çeşitlilik göstermektedir. Kişisel veriler kağıt ortamında saklanabileceği gibi elektronik cihaz ve bulut sistemlerinde de saklanabilmektedir. Bu doğrultuda imha yöntemleri de farklılık gösterebilecektir[47]. Çalışma konumuz açısından elektronik cihazlarda yer alan kişisel verilerin silinmesine yönelik bilgi verilecektir.

Bulut sistemlerindeki veriler silme komutu verilerek imha edilebilir. Ancak teknik anlamda silmeden bahsedilebilmesi için silinen dosyaların geri getirilme imkanı bulunmamalıdır. Merkezi sunucudan erişim haklarının kaldırılması, veri tabanlarından silme komutlarının verilmesi ve flash tabanlı saklama ortamlarında uygun yazılımların kullanılması yolları ile de silme işlemleri gerçekleştirilebilecektir[48].

47 Oğulcan Özkan, Kişisel Verilerin Korunması (Yetkin Yayınları, 2020) 125.

48 Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim hale Getirilmesi Rehberi *(İmha Rehberi)* (Kvkk Yayınları, Ocak 2018)https://kvkk.gov.tr/SharedFolderServer/CMSFiles/bc1cb353-ef85-4e58-bb99-3bba31258508.pdf, Erişim Tarihi 12.12.2021 7.; Rıza Saka, Ramazan Çağlayan ve Mahmut Koca, 50.

Şifreleme ise verinin algoritma aracılığı ile verinin okunmasını veya değiştirilmesinin önlenmesini ifade eder. Şifrelenen dosya veya cihazlardaki veriler bu haliyle kişisel veri niteliğinde olmayacak, ancak deşifre edilmeleri halinde kişisel veri niteliği kazanacaklardır[49].

Sonuç olarak, silme tabirinden anlaşılması gereken bu kişisel verilere ilgili kişiden başkasının ulaşamayacak durumda olmasıdır. Başka bir deyişle, kanun ve yönetmelikte silme ifadesi geçiyor olsa da, burada anlaşılması gereken kişisel verilerin yalnızca ilgili kişinin ulaşabileceği şekilde depolanması ve saklanmasıdır[50]. Bu nedenle şifreleme ile de silme işlemi yapıldığından bahsedilebilecektir.

1.6.2. Yok Etme

Kişisel verilerin yok edilmesi, Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik'in 9. maddesinde *'kişisel verilerin hiç kimse tarafından hiçbir şekilde erişilemez, geri getirilemez ve tekrar kullanılamaz hale getirilmesi işlemi'* olarak tanımlanmıştır. Silmede kişisel verilere erişim engellenirken yok etmede kişisel verinin bulunduğu ortam tamamen yok edilmektedir[51]. Yok etme kavramı daha ziyade kişisel verileri bulunduran cihazların kullanılamaz hale getirmesini ifade etmektedir. Yok etme için de-manyetize etme, fiziken yok etme ve üzerine yazma yöntemleri kullanılabilir.

1.6.3. Anonim Hale Getirme

Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik 'in 10. maddesinde ise anonim hale getirme *'kişisel verilerin başka verilerle eşleştirilse dahi hiçbir surette kimliği belirli veya belirlenebilir bir gerçek kişiyle ilişkilendirilemeyecek hale getirilmesi'* olarak tanımlanmıştır. Anonim hale getirilen bir kişisel verinin geri döndürme, başka verilerle eşleştirme ya da diğer teknikler yoluyla dahi ilgili

49 Armağan Ebru Bozkurt Yüksel, 105.

50 Rıza Saka, Ramazan Çağlayan ve Mahmut Koca, 48.

51 Rıza Saka, Ramazan Çağlayan ve Mahmut Koca, 52.

kişiyle ilişkilendirilmesi mümkün olmamalıdır. Anonimleştirme işlemi sonrası ilişkilendirilebilme şartı ortadan kaldığından artık kişisel verinin varlığından bahsedilemeyecektir[52].

2. Elektronik Cihazların Haczinde Kişisel Veri İhlalleri ve Kişisel Verilerin Korunması

2.1. Genel Olarak

İcra hukukunda, medeni usul hukukunun aksine aleniyetten ziyade gizlilik ön plandadır[53]. Buna rağmen takiplerin özellikle haciz aşamasında mülkiyet hakkı, özel hayatın gizliliği, konut dokunulmazlığı gibi birçok temel hakka müdahale edildiği görülmektedir. Haciz aşaması bu müdahalelerle sık karşılaşılan bir aşamadır. Bu sebepledir ki kişisel verilerin korunması hususu, haciz aşamasında ayrıca önem arz etmektedir. Alacaklının talebi üzerine, icra organları tarafından borçlunun kesinleşmiş icra takibinin konusu olan alacağı karşılayacak miktarda hak ve alacağına hukuken el konulmasına haciz denir[54]. Elektronik cihazlar hakkında İcra ve İflas Kanunu'nun taşınır eşyalara ilişkin hükümleri uygulanır. Elektronik cihazların haczinde cihazlara fiilen el koyulmasına gerek olmayıp, bu tür malların hukuken haczedilmiş olması yeterlidir[55]. İcra ve İflas Kanunu m. 8 uyarınca haciz tutanağının düzenlenmesi ve imzalanmasıyla haciz işlemi tamamlanmış olur. İcra ve İflas Kanunu 88. maddesinde mahcuz mallara ilişkin bir muhafaza tedbiri öngörülmüştür. Maddenin ikinci fıkrasına göre taşınır mallar, alacaklının muvafakatiyle borçlu nezdinde bırakılabilir. Bu şekilde borçluda bırakılmayan

52 Oğulcan Özkan, 126.

53 Sümeyye Hilal Üçüncü, 362; Hakan Pekcanıtez, 'Medeni Usul Hukukunda Aleniyet İlkesi' (1. Cilt, On İki Levha Yayıncılık, 2016) Makaleler, 572.

54 Baki Kuru ve Burak Aydın, İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı (5. Baskı, Yetkin Yayınları, 2021) 160;Ramazan Arslan, Ejder Yılmaz,Sema Taşpınar Ayvaz ve Emel Hanağası, İcra ve İflas Hukuku (6. Baskı, Yetkin Yayınları, 2020) 246; Cenk Akil, Borçlunun Üçüncü Kişilerdeki Mal ve Alacaklarının Haczi (Yetkin Yayınları, 2013) 43; Nilüfer Boran Güneysu, 'İcra Hukukunda Aşkın Haciz' (2016) 20 (4) Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 26; Murat Atalı, İbrahim Ermenekve Ersin Erdoğan, İcra ve İflas Hukuku (Yetkin Yayınları, 2019) 185.

55 Hakan Pekcanıtez,Oğuz Atalay, Meral Sungurtekin Özkan ve Muhammet Özekes, İcra İflas Hukuku Ders Kitabı(8. Baskı, On İki Levha Yayıncılık 2021)171.

mallar ise aynı madde gereğince alacaklıdan masrafı alınarak yediemine teslim edilir.

2.2 Elektronik Kişisel Veri Taşıyıcılarının Haczi

1.1.1. Genel Olarak

Birden fazla basit eşyanın ortak bir amaç için nispeten birbirinden ayrılamayacak surette bir araya getirilmesiyle meydana gelen ve ekonomik bütünlük arz eden eşyaya eşya topluluğu, birlikte eşya veya eşya birliği denilmektedir[56]. Bilgisayar, akıllı telefon benzeri tüm elektronik cihazların donanımları birer eşya topluluğu olarak nitelendirilebilmektedir[57]. Elektronik cihazların eşya topluluğu olarak nitelendirilen kısmını -sahip olduklarıyla sınırlı şekilde- ekran, monitör, ana kart, ses kart, kasa, erişilebilir bellek, sabit disk, merkezi işlemci ünitesi ve benzeri maddi varlıklar oluşturmaktadır.

Elektronik cihazlarda, asıl çalışmamızın konusunu oluşturan kişisel bilgi içeren görüntü, ses, yazı gibi kişisel veri niteliğindeki bilgi kayıtları ile yazılımlar ise gayri maddi varlıklar da bulunmaktadır. Yazılımların haczi, kişisel verilerin korunması bakımından bir özellik arz etmemesi sebebiyle çalışmamız dışında bırakılmıştır[58].

Kişisel verilerin, hacze konu olan elektronik cihazlarla bağlantısının incelenmesi gerekmektedir. Kişisel veri ihtiva eden dosyaların bulundukları elektronik cihazlar,yalnızca veri taşıyıcısı konumundadır. Veri taşıyıcısı KVKK'de tanımlanmamış olmakla birlikte,veri taşıyıcısı ifadesinden her türlü veri kaydedilebilen taşıyıcılar anlaşılabilir[59]. Veri taşıyıcıları kağıt, resim olabileceği gibi CD, CD-ROM, MP3, IP ve diğer kayda elverişli şeyler de olabilir.

56 Mustafa Kemal Oğuzman, Özer Seliçi ve Saibe Oktay Özdemir, Eşya Hukuku (21. Baskı, Filiz Kitabevi, 2018) 12; Fikret Eren, Mülkiyet Hukuku (4. Baskı, Yetkin Yayınları, 2016)53.

57 Emre Kıyak, 'Kişisel Bilgisayar Donanımı ve Yazılım Kullanım Lisansının Haczi' (2021) 25 (2) Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 56.

58 Ayrıntılı bilgi için bakınız: Emre Kıyak, 66-82.

59 Hayrunnisa Özdemir, Elektronik Haberleşme Alanında Kişisel Verilerin Özel Hukuk Hükümlerine Göre Korunması(Seçkin Yayıncılık, 2009)136.

Önemle belirtmek gerekir ki kişisel veri taşıyıcısı olan elektronik dosyaların, elektronik cihazların eklentisi olarak nitelendirilmesi mümkün görünmemektedir. Öyle ki eklentiyi düzenleyen 4721 s. Türk Medeni Kanunu[60]'nun 686. maddesinde eklentinin asıl şeye işletilmesi, korunma veya yarar sağlaması amacıyla sürekli olarak özgülenen taşınır mal olduğu ifade edilmiştir. Kişisel veri bulunduran dosyaların bu eklentide bulunması gereken özgülenme ve süreklilik unsurlarını yerine getirmediği açıktır. Kişisel veriler bu cihazlara özgülenmiş halde değildir. Ayrıca bir kişisel verinin örneğin gerçek kişinin görüntüsünün yer aldığı bir fotoğrafın bir bilgisayarda sürekli bulunması gerekliliğinden bahsedilemez. Kişisel verinin, elektronik cihazda bulunması geçici bir durumdur. Basite indirgemek gerekirse bu birliktelik kişinin cüzdanın o sırada hangi çantasını kullanıyorsa onun içinde bulunmasına benzetilebilir. Bu halde kişisel veri taşıyıcılarının haczinin, esasında kişisel bilgi ihtiva eden elektronik dosyaları içermediğinin vurgulanması gerekmektedir.

2.2.2. Elektronik Cihazların Haciz İşlemlerinde Karşılaşılabilecek Kişisel Veri İhlalleri

Uygulamada, kişisel veri bulunduran cihazların herhangi bir imha işlemine tabi tutulmaksızın haczi gerçekleştirilmektedir. Öğretide bilgisayar ve diğer elektronik veri taşıyıcılarının haczinde, borçluya alacağın ödenmesi noktasında işe yaramayacak olan kişisel verilerin bu cihazlardan silinmesi veya kopya alınmasına izin verilmesi gerekliliği ifade edilmektedir[61]. Takiple ilgisi olmayan kişinin özel hayatı, aile hayatı ve mesleki faaliyetleri ile ilgili olan kişisel verilerin hacze konu olmasının icra hukukunun amacıyla da örtüştüğü söylenemez. Zira takibin amacı alacaklıyı alacağına ulaştırmak olup borçluya ilişkin maddi değeri olmayan kişisel verilerin hukuka aykırı olarak ele geçirilerek borçlunun temel haklarına zarar vermek değildir. Bu kapsamda öncelikle İcra ve İflas Kanununda yer alan konuya ilişkin hükümler incelenecek ardından ise verilen bilgilerle bağlantılı olarak değerlendirmeler yapılacak ve çözüm önerileri sunulacaktır.

60 Türk Medeni Kanunu, Kanun Numarası: 4721, Kabul Tarihi: 22.11.2001, RG 08.12.2001/24607.

61 Muhammet Özekes, İcra Hukukunda Temel Haklar ve İlkeler (Adalet Yayınevi, 2009) 165;Evren Kılıçoğlu,158.

2.3. Kişisel Veri İhlallerinin Önlenmesine Yönelik 2004 S. İcra ve İflas Kanununda Var Olan Hükümler

2.3.1.Ölçülülük (m. 85)

Anayasanın 13. maddesine göre temel hak ve özgürlüklere ilişkin sınırlamalar ölçülülük ilkesine uygun olarak yapılmalıdır. Ölçülülük ilkesi, temel haklara yönelik sınırlamaların varılmak istenen amacı gerçekleştirilmeye elverişli ve gerekli olması ile amacın sınırlama aracı ile orantısız olmamasını ifade etmektedir[62]. İcra ve iflas hukuku cebir unsuru nedeniyle temel haklarla yakın bir temas içindedir. Bu kapsamda borçlunun alacağına ulaşma menfaati ile borçlunun icra esnasında kendisinin haklarına saygılı davranılması menfaati bir temel hak çatışması olarak yorumlanmaktadır[63]. Ölçülülük ilkesi, taraflar arasındaki bu menfaat çatışması dengelemeye yönelmektedir. Bu kapsamda aşağıda tekrar değinileceği üzere haczedilmezlik kuralları ve icra memurlarına tanınan takdir yetkisi ile menfaat çatışması dengelenmeye çalışılmaktadır.

Ölçülülük ilkesi hacizde karşılaşılabilecek veri ihlallerinin önlenmesi bakımından önem arz etmektedir. Borçlunun mallarının tamamının haczi mümkün değildir. Bu hususta, hem niceliksel hem niteliksel sınırlandırmalar bulunmaktadır. Nicelik olarak borçlunun tüm malvarlığının değil, asıl alacak, faiz ve masraflara yetecek kadar malının haczi mümkündür. Alacaktan fazla malın haczi öğreti ve uygulamada 'aşkın haciz' veya 'taşkın haciz' kavramları ile ifade edilmektedir[64]. Niteliksel olarak sınırı ise bazı hak ve alacakların tamamının veya bir kısmının haczedilememesini ifade eden haczedilmezlik kuralları ile ölçülülük ilkesi oluşturmaktadır. İcra ve İflas Kanunu'nun 85. maddesinin son fıkrası ölçülülük ilkesinin kanuni dayanağıdır. Bu düzenlemeye göre, haczi gerçekleştirecek olan icra memuru ölçülülük ilkesine dikkat etmekle ve ara-

62 Sungurtekin Özkan, Meral 'İcra Hukukunda Oranlılık İlkesi' (2001) Prof. Dr. Turhan Tufan Yüce'ye Armağan, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayını, 177; Muhammet Özekes, 205.

63 Sungurtekin Özkan'a göre icra hukukunda kendisini gösteren bu temel hak çatışmasının altyapısını alacaklının mülkiyet temel hakkı ile borçlunun mülkiyet temel hakkı, konut dokunulmazlığı hakkı gibi temel haklarının çatışması oluşturmaktadır. Bakınız: Sungurtekin Özkan, 181.

64 Ayrıntılı bilgi için bakınız: Nilüfer Boran Güneysu, 26-31.

sındaki menfaat dengesini korumakla yükümlüdür[65]. Yargı kararlarında[66] da ifade edildiği üzere haczin amacı borcun tahsilini sağlamak olup borçlunun taciz edilmesi değildir. Borcun ödenmesine ekonomik fayda sağlamayacak kişisel verilerin yahut borçlunun günlük hayatını orantısız şekilde etkileyecek elektronik cihazların ölçülülük ilkesi gereğince haczedilmezlik kapsamında bırakılması gerekmektedir.

2.3.2. Alacaklı, Temsilci veya Vekilinin Haciz Mahallinde Bulunması

Haciz sebebiyle ortaya çıkabilecek veri ihlallerinin önemli bir kısmı, haciz esnasında haczi gerçekleştiren icra memuru, alacaklı veya alacaklı adına hareket eden kimselerden kaynaklanacaktır. Şöyle ki haciz mahallindeki kişiler elektronik cihazlara fiziki olarak erişim imkanı bulabilecektir. Haczin gerçekleştirilmesi sırasında elektronik cihazlara müdahale edilerek kişisel veri niteliğinde bilgilerin ele geçirilmesi veya kopyalanması suretiyle veri ihlali ortaya çıkabilir. Bu sebeple alacaklı veya alacaklı adına hareket eden kişilerin haciz mahallinde bulunması tartışması konumuz açısından önem taşımaktadır.

Alacaklının haciz mahallinde bulunmasında engel bir kanuni düzenleme bulunmamaktadır. Bilakis İcra ve İflas Kanunu Yönetmeliği[67]'nin 41. maddesinde haciz tutanağının borçlu, temsilcisi, vekili, hazır bulunan diğer kişilerin yanı sıra alacaklı, varsa temsilcisi veya vekili tarafından imzalanacağı düzenlenmiştir. Ancak bu düzenlemeden borçlunun konutunda ve işyerinde yapılacak olan hacizlerde her halde alacaklının bulunabileceği anlamı çıkarılmamalıdır. Borçlunun hem evine hem de işyerine yapılacak hacizlerde alacaklı, temsilcisi veya vekilinin bulunup bulunamayacağı öğretide tartışmalıdır[68]. Alacaklının haciz mahallinde

65 Pınar Çiftçi,'Yargıtay 4. Hukuk Dairesi'nin Kararları Işığında Haksız Haciz Sebebiyle Alacaklının ve Devletin Manevi Tazminat Sorumluluğu' Haluk Konuralp Anısına Armağan (2. Cilt, Yetkin Yayınları, Ankara 2009) 80.

66 Yargıtay 12. Hukuk Dairesi, 30939/8773, 24.03.2016.

67 İcra ve İflas Kanunu Yönetmeliği, RG 11.04.2005/25783.

68 Öğretide zıt görüşlerin birinde borçlu lehine konut dokunulmazlığının üstün tutulması gerektiği; diğerinde ise alacaklı lehine etkin hukuki korumanın üstün tutulması gerektiği savunulmaktadır. Bu

bulunup bulunmaması tartışması Anayasanın 21. maddesinde düzenlenen konut dokunulmazlığı ile birlikte değerlendirilmelidir. Bir görüşe göre[69] hakim kararı olmaksızın borçlunun konutuna girilmesi anayasaya aykırılık teşkil etmektedir. Ancak borçlunun bu menfaatine karşın alacaklının da etkin hukuki korumadan yararlanma menfaati bulunmaktadır. Bu halde, alacaklının etkin hukuki korumadan yararlanması ve borçlunun kişisel verilerinin korunması arasında bir menfaat dengesi sağlanmalıdır[70]. Kanaatimizce her somut duruma göre bu kimselerin haciz mahallinde bulunup bulunamayacağına karar verme yetkisi icra memurunda olmalıdır[71]. Öğretide de bu hususta haczi gerçekleştiren icra memurunun takdir yetkisi bulunduğu ve somut duruma göre 85. maddede yer alan ölçülülük ilkesine uygun olarak karar verilmesi gerektiği ifade edilmektedir[72].

2.3.3. Haciz Kapsamında İcra Memurunun Takdir Yetkisi

Haczedilecek mal ve hakların takdiri İcra ve İflas Kanunu 82. maddesinin son fıkrası uyarınca icra memuruna bırakılmıştır. Ancak bu açık hükme rağmen uygulamada Yargıtay haczedilmezlik kurallarının icra dairesince resen gözetilemeyeceği kanaatindedir[73]. Bu görüşün dayanağı olarak İcra ve İflas Kanunu 79. maddesinde belirtilen *'İcra dairesi*

doğrultuda borçlunun alacaklının haciz mahallinde bulunmasına karşı çıkması halinde; ilk görüş alacaklının oldukça sınırlı hallerde orada bulunabileceğini, diğer görüş ise alacaklının menfaati olduğu sürece orda bulunabileceğini kabul etmektedir. Ayrıntılı bilgi için bakınız: Sümeyye Hilal Üçüncü, Medeni Yargılama Hukukunda Kişisel Verilerin ve Ticari Sırların Korunması (On İki Levha, 2019) 367 vd.

69 Muhammet Özekes, 167.

70 Pınar Çiftçi, Menfaat Dengesi (Adalet Yayınevi, 2010) 271.

71 Baki Kuru'ya göre icra müdürlüğü, anayasanın 21. maddesinde belirtilen konuta dokunulmazlığının ihlalinin istisnası olarak düzenlenen yetkili merci olarak değerlendirilebilir. Baki Kuru, GrundrechteundZwansvollsterckung im türkischenRecht (asusgewahlte Problem), Grundrechtsverletzungenbei der Zwangvollstreckung, 'WissenschaflichesSymposion'(Hrsg. K. E. Beys) 558'den aktaran Muhammet Özekes, 170; Aksi yönde bakınız: Muhammet Özekes, 170.

72 Evren Kılıçoğlu,158.

73 Tolga Akkaya, 'İcra Memurunun Haczedilmezlik Kurallarını Kendiliğinden Dikkate Alıp Alamayacağı Sorunu'(2010) 11 (Özel Sayı) Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 847.; Haline münasip evin takdirine ilişkin bakınız: İlhan Postacıoğlu, İcra Hukuku Esasları (4. Baskı, Fakülteler Matbaası, 1982) 344.

talepten nihayet üç gün içinde haczi yapar.' düzenlemesi ile yukarıda bahsedilen aşkın haczi önlemeye yönelik düzenlenen 85. madde gösterilmektedir.

İcra memurunun haczedilmezlik kurallarını gözeterek borçlunun mallarını haczetmemesi halinde, alacaklı şikayet yoluna başvursa dahi mal kaçırma tehlikesi ortaya çıkmaktadır. Bu sebeple bazı yazarlarca icra memurunun haczedilmezlik kuralı olsa dahi haczi gerçekleştirmesinin daha lehe sonuç doğurduğu düşünülmektedir[74]. Kanaatimizce İcra ve İflas Kanunu'nun 82. maddesinde açık düzenleme bulunması, özellikle kişisel veriler bakımından ihlal tehlikesinin yüksek olması ve bu ihlallerin önlenebilirliğinin şikayet yolu üzerinden icra mahkemesine intikalinin beklenmesiyle ciddi şekilde zorlaşacak olması sebepleriyle icra müdürlüğü haczedilmezlik kurallarının takdiri hususunda yetkili olmalıdır[75]. Belirtmek gerekir ki burada icra müdürlüğü tarafından takdir edilecek olan şey, mal ve alacakların mevcut haczedilmezlik kurallarının kapsamına girip girmediğidir. Bu yorum icra müdürüne takdir yetkisi verilmesinin amacıyla da uygun düşmektedir. Zira icra müdürüne yetki verilmesindeki amaçlardan biri hayat koşullarının değişmesi ve icra takibinin tarafları arasındaki menfaat dengesinin sağlanmasıdır[76].

Bir görüşe göre icra memuru kendisine tanınan takdir yetkisini haczedilen malın alacaklının rızasını aramaksızın borçlu yedinde bırakmak suretiyle kullanacaktır[77]. Bu görüş özellikle çalışma konumuz açısından özel önem taşımaktadır. Zira malın borçluda bırakılması, kişisel veri ihlallerinin önlenmesi için gerekli olan imha işlemlerinin satıştan önce borçlu tarafından yapılmasına imkan sağlayacaktır.

74 Baki Kuru,'Haczi Caiz Olmayan Şeyler' (1962)19 (1) Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 305,326.

75 Aynı yönde bakınız: Baki Kuru, Haczi Caiz Olmayan Şeyler,324; Volkan Özçelik, İcra Müdürünün Takdir Yetkisi (Adalet Yayınları, 2014) 15;Yavuz Balkan, Haczedilmezlik ve Benzer Müesseseler (Seçkin Yayıncılık, 2009) 33; Muhammet Özekes, 116.

76 Volkan Özçelik, 14.

77 İlhan Postacıoğlu, 345.

İcra memurunun takdir yetkisini kullanarak haciz talebini kabul veya reddetmesini kararı ile haczi gerçekleştirmesine karşı tarafların, kanunun 16. maddesi ve devamında düzenlenen şikayet yoluna başvuru imkanı bulunmaktadır. Şikayet kurumu aşağıda ayrıntılı olarak ele alınacaktır. Şikayet halinde haczedilmezlik hakkında artık takdir yetkisi icra mahkemesinde olacaktır[78]. Ancak önemle belirtmek gerekir ki icra mahkemesi haczedilmezlik incelemesi hakkında ikincil merci konumundadır. Birinci derecede yetkili, haczi gerçekleştiren icra memurudur[79].

2.3.4. Haczedilmezlik Kuralları (m. 82-83)

Hukukumuzda haczedilmezlik kuralları genellikle İcra ve İflas Kanunu'nda düzenleme alanı bulmuştur. Bu kanunda düzenlenen kurallar dışında başkaca kanunlarda da hacze ilişkin özel düzenlemelere rastlamak mümkündür. İcra ve İflas Kanunu'nda haczedilmezlik kuralları iki ayrı madde altında iki farklı şekilde düzenlenmiştir. Bu ayrım haczedilmezlik kuralının tam yahut nispi niteliğine göre yapılmıştır. İcra ve İflas Kanunu'nun yanı sıra birçok özel kanunda haczedilmezlik kurallarına yer verilmiştir. 3213 s. Maden Kanunu, 775 s. Gecekondu Kanunu, 1136 s. Avukatlık Kanunu, 5846 s. Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ve 6831 s. Orman Kanunu bunlara örnek olarak verilebilir. Ancak özel kanunlardaki düzenlemeler konumuz açısından ayrı bir önem arz etmediğinden çalışmamızda bunlara yer verilmeyecektir. Ayrıca çalışmamızda, elektronik cihazların haczinde uygulama alanı bulabilecek haczedilmezlik kurallarına yer verilmekle yetinilecektir.

Haczedilmezlik kuralları tam haczedilmezlik kuralları ve kısmi haczedilmezlik kuralları olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Tam haczedilmezlik kurallarının bir kısmını maddi hukuka göre devredilemeyen mal ve haklar oluşturur[80]. Diğer haczi caiz olmayan mal ve haklar ise kanun-

78 Hakan Pekcanıtez, Oğuz Atalay, Meral Sungurtekin Özkan ve Muhammet Özekes, 161.

79 Baki Kuru, 324.

80 Maddi hukuka göre devri mümkün olmayan mal ve haklar ile manevi tazminat taleplerinin haczi caiz değildir. Şahsa bağlı intifa hakkı (Türk Medeni Kanunu m. 806), aile yurdu ve eklentileri (Türk Medeni Kanunu m. 391 I), kanundan doğan önalım hakkı (Türk Medeni Kanunu m. 732), ölünceye kadar bakılma alacaklısının hakkı (Türk Borçlar Kanunu m. 619), oturma hakkı (Türk Medeni Kanunu m. 823) haczedilemeyen mallara örnek olarak gösterilebilir.

larda özel olarak düzenlenmesi sebebiyle haczedilmezlik kuralı olarak vücut bulmuştur.

İcra ve İflas Kanunu'nda haczi caiz olmayan mal ve haklar tahdidi[81] olarak sayılmıştır. Bu haczedilmezlik kuralları ile borçlu ve ailesinin insan onuruna yakışır şekilde yaşayabilmesi ve borçlunun ekonomik varlığını devam ettirebilmesi amaçlanmaktadır[82]. İcra ve İflas Kanunu'nun yanı sıra özel kanunlarda da tam haczedilmezlik öngören düzenlemelere yer verilmiştir.

İcra ve İflas Kanunu'nun sayılan tam haczedilmezlik kurallarını düzenleyen 82. maddenin 1. fıkra 3. bendinde *'Para, kıymetli evrak, altın, gümüş, değerli taş, antika veya süs eşyası gibi kıymetli şeyler hariç olmak üzere, borçlu ve aynı çatı altında yaşayan aile bireyleri için lüzumlu eşya; aynı amaçla kullanılan eşyanın birden fazla olması durumunda bunlardan biri'* ifadesine yer verilmiştir. Aynı maddenin 3. fıkrasında, 1. fıkranın 2, 4, 7 ve 12. bentlerinde sayılan malların kıymetinin fazla olması durumunda bedelinden haline münasip bir kısmı ihtiyacını karşılayabilmesi amacıyla borçluya bırakılmak üzere haczedilerek satılacağı düzenleme altına alınmıştır. Öncesinde yalnızca 12. bent için geçerli olan bu kural 6352 sayılı kanun[83] ile değiştirilerek 2, 4 ve 7. bentler de kapsama alınmıştır. Belirtmek gerekir ki mevcut düzenleme 1. fıkranın 3. bendinde ifade edilen *'borçlu ve aynı çatı altında yaşayan aile bireyleri için lüzumlu eşya'* halinde bu imkanı sunmamıştır.

2.4. Var Olan Hükümlerin Değerlendirilmesi ve Öneriler

Yukarıda açıklandığı üzere haczedilmezlik kuralları hukukumuzda sınırlı sayıda düzenlenmiştir. Her ne kadar icra memuruna bir takdir yetkisi tanınmış olsa da kişilerin güncel ihtiyaçları doğrultusunda kanu-

81 Aksi görüş için bakınız: Yavuz Balkan, 25.

82 Mert Namlı, 'Anayasa Mahkemesi'nin Aile Konutu Hakkında Haczedilmezlik Şikayetinin İleri Sürülmesine İlişkin 12.12.2019 Tarihli Kararının Değerlendirilmesi' (2020) 18 (211)Legal Hukuk Dergisi, 3096.

83 Yargı Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Basın Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesi Hakkında Kanun, Kanun Numarası: 6352, Kabul Tarihi: 02.07.2012, RG 05.07.2012/28344.

ni düzenlemenin dışına çıkması mümkün görünmemektedir. Bu sebeple icra memuruna insan onurunun, özel hayatın, kişiliğin korunabilmesi için kanunda düzenlenmeyen halleri de kapsayacak bir takdir yetkisi tanınmalıdır[84]. Mevcut durumda öncelikle, kişisel verilerin korunmasına yönelik olarak icra memuruna tanınan takdir yetkisi var olan hükümler dairesinde geniş yorumlanmalıdır[85]. Bu kapsama alınamayacak haller için ise yeni bir kanuni düzenleme ihdas edilmelidir.

Elektronik cihazlar, teknolojiye duyulan ihtiyacın artmasıyla günlük hayatın vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. Akıllı telefon, bilgisayar, tablet gibi kişisel elektronik cihazlar artık borçlu ve ailesinin yaşamını devam ettirebilmesi için önemli ölçüde gerekli hale gelmiştir. Bu sebeple kişisel elektronik cihazların İcra ve İflas Kanunu m. 82. madde 1. fıkra 3. bende göre borçlu ve aynı çatı altında yaşayan aile bireyleri için lüzumlu eşya olarak değerlendirilmesi gerektiği kanaatindeyiz[86]. Aynı maddenin devamı uyarınca aynı amaçla kullanılan kişisel elektronik cihazların birden fazla olması durumunda bunlardan en az birinin haczedilememesi gerekmektedir. Ancak burada borçlu ve ailesinin akıllı telefon ve bilgisayarlarının haczi aynı zamanda Anayasanın 22. maddesinde düzenlenen haberleşme hürriyeti ile birlikte değerlendirilmelidir. Her ne kadar borçlu ve ailesinin iletişimlerini ekonomik değeri çok daha düşük telefonlarla sürdürebilmesi mümkün ise de haberleşme ihtiyacını giderdiğinden bu cihazların haczi büyük ölçüde 82. madde 1. fıkra 3. bent uyarınca mümkün olmamalıdır[87]. Şüphesiz bu noktada yukarıda açıklandığı üzere icra memurunun takdir yetkisi vardır ve icra memuru, haciz sırasında temel haklara müdahalesinin farkında olarak bu yetkisini

84 Muhammet Özekes, 116.

85 Ev eşyasına ilişkin İcra ve İflas Kanunu 82. maddesinin 1. fıkrasının 3. bendinin geniş yorumlanması gerektiği hususunda bakınız: Yargıtay, 12. Hukuk Dairesi, 30939/8773, 24.03.2016; Yargıtay, 12. Hukuk Dairesi, 25514/34469, 04.11.2013.

86 Aynı yönde bakınız: Muhammet Özekes, 165; Emre Kıyak, 84; Yargıtay 12. Hukuk Dairesi, 8501/373, 16.01.2017;*'Somut olayda haczedilmezlik şikayetine konu edilen televizyon ve bilgisayar, günümüz koşullarında lüzumlu ev eşyası olup; bir adet olduğu ve değeri de pek fahiş olmadığına göre yukarıda açıklanan ilkeler ve yasal düzenlemeler karşısında haczedilemeyeceğinin kabulü gerekir.'* Yargıtay 12. Hukuk Dairesi, 21756/30524, 30.09.2013.Aksi yönde bakınız: Muzaffer Aydın, Haczedilmeyen Mal ve Haklar (Adalet Yayınevi, 2012)26.

87 Aksi yönde bakınız: Muhammet Özekes, 174.

kullanmalıdır. İcra memurunun telefonları haczedilmezlik kapsamında değerlendirmemesi durumunda ise kişisel verilerin bu cihazlardan, yukarıda belirtilen imha yöntemlerinden somut duruma uygun olanı seçilmek suretiyle arındırılarak haciz işleminin tamamlanması gerekmektedir. Öte yandan teknolojik gelişmeler; kişisel verilerden arındırılarak satışı gerçekleştirilmiş olsa dahi ihaleye girerek telefonu satın alan üçüncü kişilerin, kişisel verilere silinmiş olması halinde bile erişimini mümkün kılabilecektir[88].

Gelişen teknoloji şartlarında artık televizyon, kamera, dijital fotokopi, tarama cihazı gibi birçok elektronik cihazın da tam veya kısmi otomatik kayıt sistemi olarak değerlendirilmesi mümkündür. Örnek yoluyla sayılan bu cihazların tamamı kişisel veri toplamakta ve 6698 s. kanunun kapsamına girmektedir[89]. Yukarıda yer verdiğimiz değerlendirmeler bunlar ve benzeri diğer elektronik cihazlar için de geçerlidir.
Kişisel veri taşıyıcılarının haczedilmezliğine ilişkin herhangi bir kanuni düzenleme bulunmamaktadır. Kanaatimizce İcra ve İflas Kanunu'na nispeten özel kanun niteliğindeki KVKK'de bir haczedilmezlik düzenlemesine yer verilmesi, kişisel veri koruma hukukuna daha uygun bir çözüm olacaktır. Zira cihazların haczinin, kişisel veri alanındaki terim ve amaçların düzenleme altına aldığı KVKK bağlamında değerlendirilmesi temel hakların etkili korunması yönünden daha yerinde bir tercih olacaktır.

Haciz esnasında alacaklı, temsilci veya vekilinin haciz mahallinde bulunabilmesine işaret etmiştik. Haciz sırasında borçluya ait kişisel elektronik eşyalardan kişisel verilere ulaşılabilmektedir. Bu sebeple bahsedildiği üzere, elektronik veri taşıyıcılarının haczinden önce cihazlardaki kişisel verilerin korunmasına yönelik silme, yok etme veya anonimleştirme işlemleri yapılmalıdır. Bu hususta ilişkin ilk önerimiz, bu işlemlerin borçlu tarafından gerçekleştirilmesidir. Ancak İcra ve İflas Kanunu'nun 80. maddesinde borçlunun yokluğunda da haciz işle-

88 Erdem Akyazılı,'Akıllı Telefonların Haczi' (2015) 16 (Özel Sayı)Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2846.

89 Mesut Serdar Çekin, 27.

minin gerçekleştirilebileceği düzenlenmiştir. Ayrıca haczedilen malın borçluda bırakılıp bırakılmadığına göre bir ayrım yapılması da yerinde olacaktır. Yine yukarıda ifade edildiği üzere icra memuru takdir yetkisini, kişisel veri bulundurması muhtemel elektronik cihazların hacizden sonra borçlu yedinde bırakmak yönünde kullanmalıdır. Borçlunun yokluğunda gerçekleştirilen haciz işlemlerinde ise üçüncü kişilerin de bir kişisel veri iddiası yoksa, kişisel verisi ihlal edilen borçlu tarafından şikayet yoluna başvurulabilir. Mahcuz malın İcra ve İflas Kanunu, 88. madde 2. Fıkra uyarınca yediemin olarak üçüncü kişiye bırakılması halindeise imha işlemleri üçüncü kişi tarafından gerçekleştirilebilecektir.

Elektronik cihazların kişisel veri içerip içermediği hakkında karar verme noktasında bilirkişiden yardım alınması mümkün değildir(İcra ve İflas Kanunu m. 87). Zira bilirkişiden yararlanılması yalnızca kıymet takdirine ilişkindir. Bu halde ilgili kişi olan, borçlunun ve haciz mahallinde bulunan diğer üçüncü kişilerin iddiasının esas alınması gerektiği kanaatindeyiz. Aksi halde cihazlardaki verilerin, KVKK kapsamında korunmaya konu olup olmadığının tespiti aşamasında dahi kişisel veri ihlaliyle karşı karşıya kalınabilecektir. Nitekim ilk değerlendirilen bilirkişi incelemesinin de kişisel veri bakımından veri işlemeye dair KVKK'de düzenlenen istisnalara dahil olmadığı da ifade edilmelidir. Başka bir deyişle, kişisel verinin tespitinin dahi kişisel veri ihlali ve hatta Türk Ceza Kanunu'na göre hukuka aykırı ele geçirme suçuna vücut vermesi mümkündür.

Sonuç olarak İcra ve İflas Kanunu 82. maddesinin 1. fıkrasının 3. bendi kapsamına girmeyen elektronik veri taşıyıcılarının haczinin KVKK'de özel olarak düzenlenmesi gerektiği kanaatindeyiz. Mevzubahis düzenleme önerisine göre elektronik veri taşıyıcılarının haczi esnasında ilgili kişilerin bir kişisel veri iddiası bulunması halinde, bu iddiada bulunan borçlu ve üçüncü kişilere kişisel verilerin imhası için uygun bir süre verilmesi gerekmektedir. Cihazların tüm kişisel verilerden arındırılması teknik açıdan oldukça güç olduğundan, bu işlemi gerçekleştirmenin ilgili kişiden beklenemeyeceği hallerde cihazlarının haczedilmemesine yönelik bir kanuni düzenlemeye ihtiyaç duyulmaktadır. İmha

işleminin gerçekleştirilebilmesinin mümkün olduğu durumlarda dahi elektronik cihazların İcra ve İflas Kanunu m. 82/1/3'e göre lüzumlu ev eşyası olarak değerlendirilmesi ve 82. maddenin 3. fıkrasında belirtilen malın satış bedelinden bir kısmın borçluya bırakılması düzenlemesinin bu maddeye de iç atfının sağlanarak uygulanması gerekmektedir. Böylelikle yukarıda bahsedilen temel hakların muhafazası sağlanmış olacaktır.

3. Veri İhlali Durumunda Başvurulabilecek Hukuki Yollar

3.1. Genel Olarak

Elektronik cihazların haczi sırasında gerçekleşen kişisel veri ihlallerine karşın borçlu ve üçüncü kişilerin başvurabileceği birçok hukuki yol bulunmaktadır.

Öncelikle, çalışmamızın başında tanımına yer verilen haciz işleminin niteliğine değinmek gerekmektedir. Cebri icra organlarınca takibi ilerletmeye yönelik olarak borçluya karşı gerçekleştirilen ve borçlunun hukuki durumunu etkileyen işlemler icra takip işlemidir[90]. Haciz, satış ve ödeme emri icra takip işlemlerinden birkaçıdır. İcra memurunun gerçekleştirdiği haciz işlemi, bir icra takip işlemi olduğundan hukuka aykırılığı halinde İcra ve İflas Kanunu m. 16'da düzenlenen şikayet yoluna gidilmesi mümkün olmaktadır.

İcra memuru adli işler yürütüyor olsa da neticede idarenin bir parçasıdır[91]. Öte yandan icra memurlarının yaptıkları işlemlerin nitelik olarak yargısal değil idari olduğunu belirtmek gerekmektedir[92]. Bununla birlikte yapılan işlemler adli sahaya ilişkin sonuçlar doğurmaktadır[93]. Bir idari işlem niteliğindeki icra memuru muamelelerine ilişkin İcra ve İflas

90 Murat Atalı, İbrahim Ermenek ve Ersin Erdoğan, 16; Ramazan Arslan, Ejder Yılmaz, Sema Taşpınar Ayvaz ve Emel Hanağası, 114.

91 Muhammet Özekes, 164.

92 Necmeddin M. Berkin, 'İcra Dairelerinin Faaliyetlerini Tanzim Eden Hükümler' (1976) 42 (1-4) İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 212.

93 Hakan Pekcanıtez ve Cemil Simil, Şikayet (2. Baskı, Vedat Yayıncılık, 2017) 26.

Kanunu'nun 5. maddesinde icra memurlarının hukuki sorumluluğuna yer verilmiştir. Bu sebeple kişisel veri ihlallerinden doğan zararların giderilmesi adına devletin hukuki sorumluluğuna gidilebilmesi mümkün olmalıdır.

Her ne kadar haczedilmezlik iddiasının, uygulama ve öğretide şimdiye değin yalnızca şikayet yolu ile sürülmesi söz konusu olmuş ise de elektronik cihazların haczinde bir kişisel veri ihlali gerçekleşmesi durumunda KVKK'nin öngördüğü başka kanuni imkanlar da bulunmaktadır. Bunlar 13. maddede düzenlenen veri sorumlusuna başvuru ve 14. maddede düzenlenen kurula şikayet prosedürleridir. Yukarıda bahsedildiği üzere devlet tüzel kişiliğinin veri sorumlusu sıfatıyla KVKK kapsamında hukuki sorumluğu bulunmaktadır. Elektronik cihazların haczinin sebep olacağı veri ihlallerinde kanunda veri sorumlusuna başvuru ve kuruma şikayet yolları öngörülmüştür. *'Kurul'*, Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nu ifade etmektedir. (KVKK m. 2/f)

Son olarak, birtakım kişisel veri ihlalleri Türk Ceza Kanunu'nda suç olarak düzenlenmiştir. Bu kapsamda veri ihlaline sebebiyet veren icra memuru, taraf ve üçüncü kişilere karşı suç duyurusunda bulunabilme imkanı da mevcuttur.

3.1. 2004 S. İcra ve İflas Kanunu'nda Düzenlenen Hukuki Yollar

3.1.1. Şikayet (m. 16)

Şikayet, icra ve iflas hukukunda düzenlenmiş kendine özgü bir hukuki çaredir[94]. Şikayet bir dava, çekişmesiz yargı işi, idari bir yol, itiraz veya kanun yolu değildir. Şikayet sebepleri, İcra ve İflas Kanunu'nun 16. maddesinde icra işleminin kanuna aykırı olması, işlemin hadiseye uygun olmaması, hakkın yerine getirilmemesi ve sebepsiz sürüncemede bırakılması olarak düzenlenmiştir. Şikayet yoluna gidilebilmesi için icra memurunun kusuru aranmamaktadır. Bu nedenle icra memurunun

94 Hakan Pekcanıtez ve Cemil Simil,48.

kusurlu olup olmaması önem taşımamaktadır.[95] Şikayet, ivedi işlerden sayılır ve şikayet incelemesinde basit yargılama usulü uygulanır. Şikayet incelemesi yetkili icra mahkemesi tarafından gerçekleştirilir.

Takdir yetkisini hukuka uygun şekilde kullanmayan, kişisel veri ihlaline sebebiyet veren icra memuruna karşı somut duruma göre işlemin kanuna aykırı olması veya işlemin hadiseye uymaması gerekçeleri ile borçlu tarafından süresiz şikayet yoluna başvurulabilir[96].Çünkü icra memurunun takdir yetkisini aşması, hukuka aykırı kullanılması haciz işleminin de hukuka aykırı olması sonucunu doğuracaktır[97]. Buna karşın, sırf kişisel veri ihtiva etmesi sebebiyle orantısız olarak malları haczetmeyen icra memuruna karşı ise alacaklı tarafından hakkın yerine getirilmemesi gerekçesi ile şikayet yoluna gidilebilmelidir. İcra ve İflas Kanunu'nun 16. maddesine göre alacaklı tarafından için bu sebeplere dayalı olarak şikayet her zaman yapılabilir[98]. Sonuç olarak, kişisel veri ihlallerinde borçlu dahil ilgili kişinin ve ilgili kişi olmayan alacaklının şikayet yoluna başvurusu süresiz olduğu söylenebilecektir.

Uygulamada da haczedilmezlik kurallarının ihlali durumunda şikayet yoluna başvurulmaktadır[99]. Başka bir deyişle haczedilmezlik iddiası şikayet yoluyla ileri sürülmektedir. İcra ve İflas Kanunu düzenlemelerinde özellikle bu yola başvurulmasına yönelik bir ifade yer almamaktadır. Ayrıca, haczedilmezlik kuralına aykırılık halinde bu itirazın ancak şikayet yolu ile ileri sürülmesini şart koşmak, borçluyu orantısız bir süre ile kısıtlamak olarak görülerek eleştirilmektedir[100].

Şikayete başvuru kural olarak yedi gün ile sınırlı olsa da, belli haczedilmezlik kuralları kamu düzenine ilişkin olduğu hallerde süresiz baş-

95 Aziz Serkan Arslan, 237.

96 Hakan Pekcanıtez ve Cemil Simil, 178.

97 Aziz Serkan Arslan, İcra Takip İşlemleri (Yetkin Yayınları, 2018) 237.

98 Hakan Pekcanıtez ve Cemil Simil, 145.

99 Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 470/1130, 23.05.2018; Yargıtay 12. Hukuk Dairesi, 14206/23, 13.01.2020.

100 Yavuz Balkan, 26.

vuru ihtimali de mevcuttur[101]. Örneğin, borçlu için çok gerekli eşyanın haczedilmesinde süresiz şikayet söz konusudur[102]. Yukarıda da ifade edildiği üzere, kişisel veri bulunan elektronik cihazların haczine ilişkin şikayet başvurularının bir süreye bağlı olmaksızın yapılabileceği kabul edilmelidir[103]. Ancak bu noktada, yukarıda belirtilen kişinin aynı teknolojik imkanlara sahip birden fazla elektronik cihazının olmaması şartı da gözden kaçırılmamalıdır. Nihayet şikayet yoluna ancak icra takibi sona erene kadar başvurulabilecektir.

Şikayet yoluna gidildiğinde, icra mahkemesinin kişisel veri ihlaline sebep olan haciz işlemini iptal etmesi veya düzeltmesi söz konusu olabilir. Fakat icra memurunun kişisel veri ihlaline sebep olacağına kanaat getirerek haciz işlemini gerçekleştirmemesi halinde icra mahkemesi yerine getirilmeyen işlemin gerçekleştirilmesi yönünde karar verebilecektir. İcra mahkemesinin, icra dairesi yerine geçerek yeni işlem tesis etmesi mümkün olmamakla beraber işlemin iptal edilmeksizin icra mahkemesi tarafından düzeltilmesi mümkündür[104]. Önerimiz ışığında İcra ve İflas Kanununun 82. maddesinin 3. fıkrasına benzer şekilde, kişisel veri taşıyan elektronik cihazların haczedilmesi durumunda borçluya satış sonucu elde edilecek paradan daha uygun bir elektronik cihaz alabilmesi için belirli bir meblağ ayırılmasına karar verilmesi buna örnek olarak verilebilecektir.

3.1.2. Maddi ve Manevi Tazminat Davaları

İcra ve İflas Kanunu m. 5'e göre açılacak davalar, bir haksız fiilden kaynaklı tazminat davası olup asliye mahkemelerinde görülür[105]. Düzenlemeye göre icra ve iflas daireleri görevlilerinin kusurlarından doğan

101 Baki Kuru ve Burak Aydın, 257.

102 İlhan Postacıoğlu, 345.

103 Akıllı telefonların haczinin 7 gün süreyle şikayete tabi olması gerektiği yönünde bakınız: Erdem Akyazılı, 2849.

104 Nilüfer Boran Güneysu, 48.

105 Murat Atalı, İbrahim Ermenek ve Ersin Erdoğan, 39; Ramazan Arslan,Ejder Yılmaz, Sema Taşpınar Ayvaz ve Emel Hanağası, 63; Hakan Pekcanıtez, Oğuz Atalay, Meral Sungurtekin Özkan ve Muhammet Özekes, İcra İflas Hukuku Ders Kitabı, 48.

tazminat davaları ancak idare aleyhine açılabilecektir[106]. Rücu hakkı saklı kalmak üzere bu davaların adliye mahkemelerinde görülüyor olması genel yargı yolu kuralına bir istisna oluşturmaktadır[107]. Bu davada 6098 s. Türk Borçlar Kanunu[108] m. 49 uyarınca tazminata hükmedilebilmesi için fiil, kusur, zarar, illiyet bağı ve hukuka aykırılık şartları aranır[109]. Bu davada davalı olarak Adalet Bakanlığı gösterilecektir[110].

Öncelikle, İcra ve İflas Kanunu'nda özel olarak düzenlenen haksız fiilin oluşması için icra memurunun kusurlu[111] ve hukuka aykırı bir davranışından bahsedilebilmesi gerekmektedir. İcra memurunun kusurunun kast veya ihmal olması mümkündür[112]. Kanunun açık hükmüne aykırı işlem yapılması kusur şartını sağlamaktadır[113]. Kusurun tespiti, ortalama tecrübe ve bilgiye sahip bir icra memurunun göstermesi gereken dikkat ve özene göre yapılmalıdır[114]. Davacının memurun fiiliyle bir zarara uğraması gerekmektedir. Bu zararı, icra memurunun görevi dolayısıyla vermiş olması gerekir. Aksi halde devletin sorumlu tutulması beklenemez[115]. Son olarak hukuka aykırı fiil ile zarar arasında uygun illiyet bağı bulunmalıdır.

106 Pınar Çiftçi, Haksız Haciz, 115.

107 Hakan Pekcanıtez, Oğuz Atalay ve Muhammet Özekes, Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı (9. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, 2021) 29.

108 Türk Borçlar Kanunu, Kanun Numarası: 6098, Kabul Tarihi: 11.01.2011, RG 04.02.2011/27836.

109 Ramazan Arslan, Ejder Yılmaz, Sema Taşpınar Ayvaz ve Emel Hanağası,63, 64; Pınar Çiftçi, Haksız Haciz, 86.

110 Ali Dursun Ulusoy, Yeni Türk İdare Hukuku (4. Baskı, Yetkin Yayınları, 2019) 764;Orhan Eroğlu, 'İflas İdare Memurlarının Görevleri ile Yetki ve Sorumlulukları' (2019) 1 (26) Hukuk ve Adalet Eleştirel Hukuk Dergisi, 450.

111 Doktrinde icra memurlarının işlemlerinden doğan sorumluluğun, idarenin işlemleri için geçerli olan hukuka uygunluk karinesi sebebiyle bir kusursuz sorumluluk türü olması gerektiği ifade edilmektedir: Pınar Çiftçi, Haksız Haciz, 117.

112 Pınar Çiftçi, Haksız Haciz, 121.

113 Ramazan Arslan, Ejder Yılmaz, Sema Taşpınar Ayvaz ve Emel Hanağası, 64.

114 Murat Atalı, İbrahim Ermenek ve Ersin Erdoğan, 39.

115 Hakan Pekcanıtez, Oğuz Atalay, Meral Sungurtekin Özkan ve Muhammet Özekes, İcra İflas Hukuku Ders Kitabı,47.

Sayılan şartlar hem maddi hem manevi tazminat için aranmaktadır. Fark ise zararın niteliğine ilişkindir. Konumuz açısından manevi zararın incelenmesi ile yetinilecektir. Kişisel verilerin korunması yönelik belirtilen önlemlerin alınmaması, haczedilmezlik kurallarına, ölçülülük ilkesine aykırı işlem tesis edilmesi halinde ilgili kişilerin manevi zarara uğraması mümkündür[116]. İcra takibinin tarafları arasında menfaat dengesinin sağlanmaması halinde devletin manevi tazminat ödeme yükümlülüğü gündeme gelebilecektir[117].

Elektronik cihazların haczinde kişisel veri ihlali sebebiyle alacaklının hukuki sorumluluğuna da gidilmesi mümkündür. Kişisel verilerin kişilik hakkının kapsamında olması[118] sebebiyle veri ihlalleri aynı zamanda kişilik hakkı ihlali sayılmaktadır. Takibe bağlı olarak borçlu veya üçüncü kişinin kişilik hakkını zedeleyen alacaklı, Türk Medeni Kanunu m. 24 ve Türk Borçlar Kanunu m. 58 uyarınca manevi tazminat ödemekle yükümlü olacaktır[119]. Bu noktada alacaklının hacizden doğan sorumluluğu da bir haksız fiil sorumluluğudur[120].

3.2. 6698 S. Kişisel Verileri Koruma Kanunu'nda Düzenlenen Hukuki Çareler

3.2.1. Veri Sorumlusuna Başvuru

KVKK'nin 11. maddesinde ilgili kişilerin hakları düzenlenmiştir. Aynı kanunun 13. maddesinde veri sorumlusuna başvuru usulü belirtilmiştir. m. 11'e göre ilgili kişi; kişisel veri işlenip işlenmediğini öğren-

116 Pınar Çiftçi, Haksız Haciz, 123.

117 Pınar Çiftçi, 'Menfaat Dengesi Çerçevesinde Genel İcra Hukuku ile Kamu İcra Hukukunun Karşılaştırılması' (2010) 12 (Özel Sayı) Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 338.

118 Elif Küzeci, 447; Onur Baskın, Türk Hukuku Bakımından Kişilik Hakkı Kapsamında Kişisel Verilerin Korunması (Seçkin Yayıncılık, 2021) 55.

119 Kürşad Yağcı, 'İcra Takibinde Bulunan Kişinin Haksız Haciz ve Diğer İcra İşlemleri Sebebiyle Kişilik Haklarını İhlal Etmesinden Kaynaklanan Manevi Tazminat Sorumluluğu', Sanem Aksoy Dursun, Arzu Genç Arıdemir(editörler), Kişilik Haklarına İlişkin Güncel Sorunlar, (On İki Levha Yayıncılık, 2020)287.

120 Kürşad Yağcı, 294.

me, kişisel verileri işlemişse buna ilişkin bilgi talep etme, kişisel verilerin amacını ve bunların amacına uygun kullanılıp kullanılmadığını öğrenme, yurt içinde veya yurt dışında kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişileri bilme, kişisel verilerin eksik veya yanlış işlenmiş olması halinde bunların düzeltilmesini isteme, işlemlerin kişisel verilerin silinmesini veya yok edilmesini isteme, kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişilere bildirilmesini isteme, işlenen verilerin münhasıran otomatik sistemler vasıtasıyla analiz edilmesi suretiyle kişinin kendisi aleyhine bir sonucun ortaya çıkmasına itiraz etme, kişisel verilerin kanuna aykırı olarak işlenmesi sebebiyle zarara uğraması halinde zararın giderilmesini talep etme haklarına sahip olmaktadır.

Belirtmek gerekir ki KVKK'nin 11. maddesinin ğ fıkrasında belirtilen, ilgili kişinin *'kişisel verilerin kanuna aykırı olarak işlenmesi sebebiyle zarara uğraması halinde zararın giderilmesini talep etme'* hakkı doğrultusunda ilgili kişi veri sorumlusuna başvuru yoluyla tazminat talebinde bulunabilecektir. Ancak ilgili kişinin, aşağıda açıklanan Kişisel Verileri Koruma Kurumu'na şikayet yolu ile kuruma bu şekilde bir başvuru yapması mümkün olmayacaktır. Zira kurul, şikayet üzerine veri sorumlusuna hukuka aykırılığın giderilmesine karar verebilir *(KVKK m. 15, f. 5)*. Katıldığımız görüşe göre kurulun karar verme yetkisi yalnızca hukuka aykırılığın giderilmesi sınırlı olarak anlaşılmalıdır, kurulun veri sorumlusunun tazminat ödemesi yönünde bir karar vermesi mümkün değildir[121]. Zararının tazminini isteyen ilgili kişi genel hükümler dairesinde tazminat davası açabilecektir[122] *(KVKK m. 14, f. 3)*. İcra memurunun işlemleri ile kişisel veri ihlali ve buna bağlı olarak zarar meydana gelmiş ise yukarıda açıklanan İcra ve İflas Kanunu m. 5 uyarınca maddi ve manevi tazminat davaları açılabilecektir.

İlgili kişinin olası bir kişisel veri ihlali durumda belirtilen haklarını kullanabilmesi için veri sorumlusuna başvuru olanağı sağlanmıştır. Elektronik cihazların haczinde kişisel veri ihlalinin icra memuru tarafın-

121 Halil Altındağ, 'Kişisel Verilerin Korunması Bağlamında İdarenin Sorumluluğu' İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi(2019) 18 (2) 399.

122 Elif Küzeci, 437.

dan gerçekleştirilmesi halinde veri sorumlusu devlet tüzel kişiliğini temsilen Adalet Bakanlığı'na yapılması gerekmektedir. Veri sorumlusunun kamu tüzel kişisi olması bunu etkilememektedir. Kamu tüzel kişiliğini haiz veri sorumlusuna yapılacak başvuru hukuki nitelik itibariyle bir idari başvurudur[123]. Alacaklı ve diğer üçüncü kişiler tarafından yapılan veri ihlallerinde veri sorumlusu bulunmadığından kanunun öngördüğü veri sorumlusuna başvuru ve aşağıda incelenecek olan kurula şikayet yollarına gidilemeyecektir.

Veri Sorumlusuna Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ'in[124] m. 5'te başvuru usulü düzenlenmiştir. Maddeye göre ilgili kişi tarafından başvurular yazılı olarak, kayıtlı güvenli elektronik posta adres, güvenli elektronik imza, mobil imza, veri sorumlusunun sisteminde kayıtlı ilgili kişinin elektronik posta adresi ya da başvuru için geliştirilmiş yazılım-uygulamalar aracılığı ile yapılabilmektedir. Veri Sorumlusuna Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ m. 6 uyarınca veri sorumlusu kendisine yapılan başvuruyu en geç otuz gün içinde sonuçlandırmakla yükümlüdür.

3.2.2. Kurula Şikayet

KVKK 14. maddesi 2. fıkrası uyarınca veri sorumlusuna başvuru yolu tüketilmeksizin kurula şikayet yoluna gidilemez. Veri sorumlusuna yapılan başvurunun reddedilmesi, cevabın yetersiz bulunması yahut başvuru süresi içinde yanıtlanmaması durumunda, ilgili kişiler kurula şikayet yoluna gidebilecektir. Kurula şikayet bir idari başvuru yoludur[125].

Şikayetler Kişisel Verileri Koruma Kurulu'na başvurunun reddi, cevabın yetersiz bulunması veya yanıtlanmamasından itibaren otuz gün, her halde altmış gün içinde yapılabilir. KVKK'nin 15. maddesi 4. fıkrası uyarınca kurulun şikayet hakkında altmış gün içinde cevap vermesi gerekir. Bu süre içinde cevaplanmayan başvurular reddedilmiş sayılır.

123 Cemal Başar, 265.

124 Veri Sorumlusuna Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ, RG 10.03.2018/30356.

125 Cemal Başar, 283.

Yapılacak inceleme sonucunda kurul tarafından veri ihlalinin gerçekleştiğinin tespiti halinde ilke kararı alınır[126]. Veri sorumlusu ilke kararını uygulamakla yükümlüdür. Aksi halde veri sorumlusu 18. maddede belirtilen idari para cezası verilmesi söz konusu olacaktır. Ancak aynı maddenin 3. fıkrası uyarınca kamu tüzel kişilikleri hakkında bu idari para cezasının verilmesi mümkün olmayacaktır.

3.3. Anayasa Mahkemesi Bireysel Başvuru Yolu

Bireysel başvuru yolu 07.05.2010 tarihli Anayasa değişikliği ile 148. Maddeye eklenmiştir. Düzenlemenin 3. fıkrasına göre herkes anayasada güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurabilir ancak başvuruda bulunabilmek için olağan kanun yollarının tüketilmiş olması şartına yer verilmiştir. Aynı maddenin 5. fıkrasının atfıyla 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun[127] uygulama alanı bulmaktadır. Bu kanunun 45. maddesinin 2. fıkrasında ise şu ifadeye yer verilmiştir: *'İhlale neden olduğu ileri sürülen işlem, eylem ya da ihmal için kanunda öngörülmüş idari ve yargısal başvuru yollarının tamamının bireysel başvuru yapılmadan önce tüketilmiş olması gerekir.'*

Yukarıda kişisel verilerin korunmasının Anayasada ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde koruma altına alınmış olan temel haklarla bağlantısına işaret etmiştik. Bu sebeple Anayasaya göre kişisel verisi ihlal edilen herkesin bireysel başvuru yoluna gidebilmesi mümkün olacaktır[128]. Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu bireysel başvuru kararlarında[129] açıkça kişisel verilerin korunmasını isteme hakkının özel hayata

126 Elif Küzeci, 436.

127 Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun, Kanun Numarası: 6216, Kabul Tarihi: 09.06.2011, RG 30.03.2011/27894.

128 Nitekim kişisel verilerin korunması talebiyle Anayasa Mahkemesine yapılmış birçok bireysel başvuru bulunmaktadır: Anayasa Mahkemesi, Başvuru Numarası: 2019/11271, 03.12.2020; Anayasa Mahkemesi, Başvuru Numarası: 2017/24776, 24.05.2018.

129 Anayasa Mahkemesi, Başvuru Numarası: 2018/31036, 12.01.2021;Anayasa Mahkemesi, Başvuru Numarası: 2016/4060, 17.09.2020.

saygı hakkı kapsamında olduğu vurgulanmıştır. Ancak elektronik cihazların haczine ilişkin olarak bireysel başvuruya gidilebilmesi için yukarıda bahsedilen idari ve yargısal başvuru yollarının tüketilmesi zorunluluğu tartışılmalıdır. Eğer veri sorumlusu devlet ise veri sorumlusuna başvuru ve her durumda kurula şikayet yolları idari başvuru yollarıdır. Ancak belirtildiği üzere veri sorumlusuna başvuru ve kurula şikayet yolları ilgili kişi bakımın zorunlu birer idari başvuru yolu değildir[130]. Veri ihlali şüphesinde bulunan ilgili kişiler, veri ihlallerinin tespiti, önlenmesi yahut zarara uğramışlarsa zararlarının giderilmesi için yukarıda açıklandığı üzere yargı yollarına başvurmakta özgürdür. Bu halde Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'da belirtilen idari başvuru yollarının tüketilmesi şartının yerine getirilmesi bakımından gerekli sayılmamalıdır. Öte yandan, yargı yollarının tüketilmesi bakımından açıklanan dava veya şikayet yollarının tüketilmesi gerekmektedir.

3.4. 5237 S. Türk Ceza Kanunu Kapsamında Ceza Yargılaması

Türk Ceza Kanunu'nun 135 ila 140. madde kişisel verilere ilişkin suçlar düzenlenmiştir. Bu suçlarda belirlenen tipiklik şartlarının sağlanması halinde elektronik cihazların haczinde suç teşkil eden fiiller gerçekleşebilecektir. Örneğin alacaklının, temsilcisinin yahut vekilinin haciz mahallinde bulunarak haciz sırasında veya daha sonrasında malın yediemine bırakılmasında yedieminin elektronik cihazlara müdahale ederek bazı kişisel verileri hukuka aykırı ele geçirmesi m.136 bakımından tipiklik koşullarını sağlayabilecektir. Çalışmamızda elektronik cihazların haczi özel hukuk perspektifinden incelenmiştir. Bu sebeple ceza hukuku boyutu hakkında kısaca bilgi vermekle yetinilecektir.

130 Anayasa ve kanunda belirtilen başvuru yollarının tüketilmiş olması şartında kastedilen başvuru yolları hukuki yolun yeterli ve önemli olmasıdır. Bu nedenle örneğin kişisel veri ihlali sebebiyle zarara uğramış bir ilgili kişi için KVKK'de düzenlenen hukuki yollar tazmini sağlamadığından yeterli kabul edilmemelidir. Başvuru yollarının tüketilmesi şartı hakkında ayrıntılı bilgi için bakınız: Süleyman Burak Gündoğdu, Medeni Yargıda Usul Kurullarına Aykırılığın Anayasa Mahkemesi'nce Bireysel Başvuru Yoluyla Denetlenmesi (On İki Levha Yayınları, 2021)74-79;

Türk Ceza Kanunu'nun 'Özel Hayata ve Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar' başlıklı dokuzuncu bölümünde kişisel verilere ilişkin üç ayrı suç tipine yer verilmiştir. Suçların; Kişisel verilerin korunması hakkının, özel hayatın gizliliği ve mahremiyet hakkıyla yakın bağlantılı olması sebebiyle bu başlık altında düzenlemesi sistematik açıdan yerinde olmuştur[131]. 'Kişisel verilerin kaydedilmesi', 'verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme' ve 'verileri yok etmeme' suçlarıyla korunan hukuki değerler özel hayatın gizliliği hakkı ve kişisel verilerin korunması hakkıdır[132]. Suçların konusunu ise kişisel veriler oluşturmaktadır[133].

Ceza hukuku bağlamında suçun varlığından, tipe uygunluktan bahsedilebilmesi için kanuni tanımda yer alan maddi ve manevi unsurların tam olması gerekir[134]. Tipiklik için aranan manevi unsur her üç suç için de aynıdır. Bu suçların yalnızca kasten işlenebilmesi mümkün olup kanunda taksirli halleri suç olarak düzenlenmemiştir.

Maddi unsur bakımında suç türleri kısaca incelenecek olursa öncelikle verileri kaydetme suçunun vücut bulması için kişisel verinin otomatik veya otomatik olmayan yollarla daha sonra ulaşılabilecek şekilde saklanmasıdır[135]. Verinin daha sonra kullanıp kullanılmamış olmasının bir önemi bulunmamaktadır. 136. madde kapsamında bir suç oluşabilmesi için ise üç icrai hareketten birinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir[136]. Bu seçimlik hareketler; vermek, yaymak ve ele geçirmektir. Alacaklı, vekili, icra memuru veya yedieminin haciz vasıtasıyla borçluya ilişkin hukuka aykırı olarak elde ettiği kişisel veriler bu kapsamda değerlendirilebilecektir. Aynı şekilde, elde edilen kişisel verilerin ilgili kişinin bu yönde açık rızası bulunmaksızın üçüncü kişiler ile paylaşılması da yaymak suretiyle suça vücut verecektir.

131 Hamide Zafer, Özel Hayatın Ceza Hukukuyla Korunması (Beta Yayıncılık, 2010) 5.

132 Hale Akdağ, Türk Ceza Hukuku Kapsamında Kişisel Verilerin Korunması (Adalet Yayınevi, 2013) 39.

133 Veli Özer Özbek, Koray Doğan ve Pınar Bacaksız, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler (Seçkin Yayıncılık, 2021) 576.

134 Berrin Akbulut, Ceza Hukuku Genel Hükümler (7. Baskı, Adalet Yayınevi, 2020) 258.

135 Hale Akdağ, 99.

136 Süleyman Yılmaz ve Gökçe Filiz Çavuşoğlu, 157.

Kişisel verilere ilişkin suçlarda mağdur herkes olabilir. Kişisel veri öznesi, ilgili kişiler bu suçların mağduru olarak değerlendirilebilir. Tüzel kişilerin mağdur olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği ceza hukuku öğretisinde tartışmalı olup, çalışmamız bağlamında önem arz etmemektedir. Zira yukarıda belirtildiği üzere kişisel verilerin korunması hukukunda kişisel verilerin öznesinin tüzel kişi olması mümkün değildir. Nitekim kanunun gerekçesinde de özellikle 'Gerçek kişiyle ilişkili her türlü bilgi, kişisel veri kabul edilmelidir.' denilmiştir. Sonuç olarak icra hukuku boyutuyla; gerçek kişi borçlu, alacaklı ve diğer ilgililer belirtilen suçlarda mağdur sıfatını haiz olabilecektir.

Düzenlenen her iki suçta tipikliğin sağlanabilmesi için fiillerin hukuka aykırı şekilde yapılması gerekmektedir. Örneğin ilgili kişinin rızası dahilinde yahut KVKK'de belirlenen istisnalara dayalı olarak gerçekleştirilen fiiller için suçun varlığından bahsedilemeyecektir. Türk Ceza Kanunu'nda kişisel verilere ilişkin düzenlenen tüm suç tipleri, m. 139 gereğince şikayete tabi değildir.

Nitelikli hallerin düzenlendiği 137. madde uyarınca haczi gerçekleştiren icra memuru tarafındankişisel verilerin kaydedilmesi ve verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme suçlarının işlenmesi halinde, icra memurunun Türk Ceza Kanunu m. 6 uyarınca kamu görevlisi niteliğinde olması sebebiyle verilecek ceza yarı oranda arttırılacaktır. Verileri yok etmeme suçu için ise nitelikli hale yer verilmemiştir[137].

Yukarıda yer verildiği üzere elektronik cihazların haczinde birçok kişisel veri ihlali tehlikesi ortaya çıkabilmektedir. Haciz esnasında veya daha sonrasında kişisel verilerin İcra ve İflas Kanunu'nda öngörülen haczedilmezlik kuralları ve ölçülülük ilkesine aykırı şekilde ele geçirilmesi, kaydedilmesi, verilmesi veya yayılması mümkündür. Bu fiiller icra memuru tarafından gerçekleştirilebileceği gibi alacaklı, temsilcisi veya vekili yahut üçüncü diğer kişiler tarafından da gerçekleştirebilir. Bu durumda failler bakımından bahsedilen suçların işlenmesi söz konusu olacaktır. Bu noktada suç oluşturan fiillerin icra memuru tarafından ger-

137 Süleyman Yılmaz ve Gökçe Filiz Çavuşoğlu,154.

çekleştirilmesi halinde, İcra ve İflas Kanunu'ndaki düzenlemeden farklı olarak cezai sorumluluğun doğrudan fiili gerçekleştiren icra memurunda olduğunun belirtilmesi gerekmektedir. Fiilin hem hukuki hem cezai sorumluluğu gerektirdiği hallerde İcra ve İflas Kanunu 7. maddenin 2. fıkrasına göre ceza zamanaşımın daha uzun olması durumunda tazminat davalarında da ceza zamanaşımı uygulanacaktır.

Sonuç

İcra ve iflas hukuku, cebir unsurunun yoğun bir şekilde hissedildiği hukuk dalıdır. Özellikle nitelik itibariyle icra takip işlemlerinden biri olan haciz aşamasında bu cebir unsuru sebebiyle gerek takibin taraflarının gerekse üçüncü kişilerin temel haklarına müdahale riski yüksektir. Hukukumuzda nispeten yeni sayılabilecek kişisel verilerin korunması alanına ilişkin düzenlemeler; gerçek kişilerin mahremiyet hakkı, özel hayatın gizliliği hakkı ve kişilik hakkı gibi temel hakların korunmasını hedeflemektedir. Birçoğu İcra ve İflas Kanunu'nda yer alan haczedilmezlik kurallarının ve icra hukukunda geçerli olan ölçülülük ilkesinin de paralel amaçlara sahip olduğu söylenebilmektedir.

Hukuki düzenlemelerin gelişen teknoloji ve değişen hayat şartlarına uyum sağlaması gerekmektedir. İcra ve İflas Kanunu'nda bu uyumu sağlamaya yönelik olarak icra memurunun belirli şartlarda takdir yetkisi kullanabilmesi düzenlenmiştir. Ancak uygulamada özellikle haczedilmezliğe ilişkin takdir yetkisinin şikayet yolu ile icra mahkemeleri tarafından kullanılması söz konusu olmaktadır. Halbuki icra memurunun takdir yetkisi ile başta kişisel veri ihlali olmak üzere birçok temel hak ihlalinin önlenebilmesi mümkündür. Takdir yetkisinin şikayet üzerine icra mahkemeleri tarafından kullanılması yalnızca tamamlayıcı nitelikte olmalıdır.

Mevcut düzenlemeler ışığında elektronik cihazlar kural olarak haczedilebilmektedir. Elektronik cihazların belirli şartlarda, İcra ve İflas Kanunu m. 82'de düzenlenen haczedilmezlik kuralları bağlamında 'lüzumlu ev eşyası' olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Zira günü-

müzde akıllı telefon ve bilgisayar gibi elektronik cihazlar günlük hayatın ayrılmaz bir parçası halini almıştır. Bu cihazların ayrıca KVKK'ye göre borçlu ve üçüncü kişilere ilişkin kişisel veri ihtiva etmeleri kuvvetle muhtemeldir. Kişisel veriler, icra hukukunun temel gayesi olan alacaklının alacağına ulaşması açısından fayda sağlamayacağından takip dışında bırakılmalıdır. Elektronik cihazların birer veri taşıyıcısı olması sebebiyle hacizlerinin gerçekleştirilirken kişisel veri ihlallerinin önlenmeye yönelik tedbirlerin alınması gerekmektedir.

Mevcut hükümler dairesinde veri ihlalleri önce haczedilmezlik kurallarının doğru uygulanması, sonrasında ise icra memurlarının takdir yetkisinin gelişen ve değişen şartlara uygun kullanılması ile önlenebilir. Olması gereken hukuk bakımından, haciz esnasında borçlu ve üçüncü kişilerin kişisel veri iddiası haciz gerçekleştirilirken ileri sürülebilmelidir. Borçlu haciz mahallinde ise ve kişisel veri iddiasında bulunursa borçluya imha işlemlerini gerçekleştirebilmesi için süre tanınmalıdır. Haczedilen cihazlar borçlu nezdinde bırakılacak ise imha işlemleri için borçluya ayrıca süre tanınmasına gerek yoktur, paraya çevirme aşamasından önce borçlu gerekli imha işlemlerini gerçekleştirebilecektir. Borçlunun, yokluğunda yapılacak elektronik veri taşıyıcılarının haczine ilişkin ise İcra ve İflas Kanunu m.16 kapsamında şikayet yoluna gidebilmesi mümkündür. Bu çözüm önerilerine yönelik yeni düzenlemelere KVKK'de yer verilmesi tercih edilmelidir. Öte yandan elektronik cihazların lüzumlu eşya olarak değerlendirildiği hallerde uygulanmak üzere İcra ve İflas Kanunu 82. m 1. fıkra 3. bendin, İcra ve İflas Kanunu 82. maddenin 3. fıkrası kapsamına alınması gerekmektedir.

Elektronik cihazların haczinde gerçekleşebilecek kişisel veri ihlallerine karşı İcra ve İflas Kanunu, KVKK ve Türk Ceza Kanunu'nda düzenlenen çeşitli hukuki yollara başvurulabilir. Bir icra takip işlemi olan hacze karşı menfaati bulunan herkesin İcra ve İflas Kanunu m. 16 kapsamında şikayet yoluna gidilebilmesi mümkündür. Ayrıca, kişisel verilerinin ihlal edilmesi sebebiyle zarara uğrayan borçlu ve üçüncü kişiler İcra ve İflas Kanunu m. 5'e uyarınca idare aleyhine maddi ve manevi tazminat davası açabilecektir. KVKK'de ise veri ihlallerine karşı veri sahibine başvuru

ve kurula şikayet yolları öngörülmüştür. İlgili kişilerin icra memurunca gerçekleştirilen ihlaller bakımından veri sorumlusu devlet tüzel kişiliğini temsilen Adalet Bakanlığı'na başvuru imkanı bulunmaktadır. Bu zorunlu başvuru yolu sonrasında Kişisel Verileri Koruma Kurulu'na şikayet yolu kanunun 14. Maddesinde öngörülmüştür. Ayrıca veri ihlalinin Türk Ceza Kanunu kapsamında suça vücut verdiği hallerde ise ilgili kişiler, suç duyurusunda bulunabilecektir. Son olarak, kişisel veri ihlallerinde ilgili kişilerin Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuruda bulunma imkanı da mevcuttur.

Kaynaklar

Akbulut, B, Ceza Hukuku Genel Hükümler (7. Baskı, Adalet Yayınevi, 2020)

Akdağ H, Türk Ceza Hukuku Kapsamında Kişisel Verilerin Korunması (Adalet Yayınevi, 2013)

Akil C, Borçlunun Üçüncü Kişilerdeki Mal ve Alacaklarının Haczi (Yetkin Yayınları, 2013)

Akkaya T, 'İcra Memurunun Haczedilmezlik Kurallarını Kendiliğinden Dikkate Alıp Alamayacağı Sorunu' (2010) 11 (Özel Sayı) Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 845-866.

Akman N G, 'İdare Hukuku Boyutuyla Kişisel Verilerin Korunması' (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi, 2021)

Aksoy H C, Medeni Hukuk ve Özellikle Kişilik Hakkı Yönünden Kişisel Verilerin Korunması (Çakmak Yayınevi, 2010)

Akyazılı E, 'Akıllı Telefonların Haczi' (2015) 16 (Özel Sayı) Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2835-2853.

Altındağ H, 'Kişisel Verilerin Korunması Bağlamında İdarenin Sorumluluğu' İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (2019) 18 (2) 387-401.

Arslan A S, İcra Takip İşlemleri (Yetkin Yayınları, 2018)

Arslan R,Yılmaz E, **Taşpınar Ayvaz S** ve **Hanağası E,** İcra ve İflas Hukuku (6. Baskı, Yetkin Yayınları, 2020)

Atalı M, Ermenek İve **Erdoğan E**, İcra ve İflas Hukuku (Yetkin Yayınları, 2019)

Aydın M, Haczedilmeyen Mal ve Haklar (Adalet Yayınevi, 2012)

Bakırel N B, Veri Sorumlusu ve Veri İşleyen Arasındaki Sorumluluk Paylaşımı (Seçkin Yayıncılık, 2021)

Balkan Y, Haczedilmezlik ve Benzer Müesseseler (SeçkinYayıncılık, 2009)

Başar C, Türk İdare Hukuku ve Avrupa Birliği Hukuku Işığında Kişisel Verilerin Korunması (On İki Levha Yayıncılık, 2020)

Berber Keser L, Çevrimiçi Davranışsal Reklamcılık (Online BehavioralAdvertising) Uygulamaları Özelinde Kişisel Verilerin Korunması (On İki Levha Yayıncılık, 2014)

Berkin NM. 'İcra Dairelerinin Faaliyetlerini Tanzim Eden Hükümler' (1976) 42 (1-4) İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 201-232.

Boran Güneysu N,'İcra Hukukunda Aşkın Haciz' (2016) 20 (4) Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 25-60.

Bozkurt Yüksel A E, Bulut Bilişimde Kişisel Verilerin Korunması, (Yetkin Yayınları, 2016)

Çekin M S, Avrupa Birliği Hukukuyla Mukayeseli Olarak 6698 Sayılı Kanun Çerçevesinde Kişisel Verilerin Korunması (3. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, 2020)

Çiftçi P,'Menfaat Dengesi Çerçevesinde Genel İcra Hukuku ile Kamu İcra Hukukunun Karşılaştırılması' (2010) 12 (Özel Sayı) Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 313-379.

Çiftçi P, Menfaat Dengesi (Adalet Yayınevi, 2010)

Çiftçi P,'Yargıtay 4. Hukuk Dairesi'nin Kararları Işığında Haksız Haciz Sebebiyle Alacaklının ve Devletin Manevi Tazminat Sorumluluğu' Haluk Konuralp Anısına Armağan (2. Cilt, Yetkin Yayınları, Ankara 2009) 79-146.

Eren F, Mülkiyet Hukuku (4. Baskı, Yetkin Yayınları, 2016)

Eroğlu O, 'İflas İdare Memurlarının Görevleri ile Yetki ve Sorumlulukları' (2019) 1 (26) Hukuk ve Adalet Eleştirel Hukuk Dergisi, 413-458.

Gündoğdu S B, Medeni Yargıda Usul Kurullarına Aykırılığın Anayasa Mahkemesi'nce Bireysel Başvuru Yoluyla Denetlenmesi (On İki Levha Yayınları, 2021)

Kılıçoğlu E, 'Medeni Usul Hukuku Yönünden Kişisel Verilerin Korunması' Leyla Keser Berber ve Ali Cem Bilgili (editörler), Güncel Gelişmeler Işığında Kişisel Verilerin Korunması Hukuku (On İki Levha Yayıncılık, 2020)

Kıyak E, 'Kişisel Bilgisayar Donanımı ve Yazılım Kullanım Lisansının Haczi' (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XXV, Y. 2021, Sa. 2)

Kuru Bve **Burak A,** İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı (5. Baskı, Yetkin Yayınları, 2021)

Küzeci E, Kişisel Verilerin Korunması, (4. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, 2020)

Küzeci Eve **Kılıç Ş,** '6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun İş Sözleşmesi Çerçevesinde Değerlendirilmesi: Veri Sorumlusu, Veri İşleyen ve Diğer Aktörler', Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi (2019) 16 (63)

Muşul T, İcra ve İflas Hukukunda Şikayet (2. Baskı, Adalet Yayınevi, 2018)

Namlı M, 'Anayasa Mahkemesi'nin Aile Konutu Hakkında Haczedilmezlik Şikayetinin İleri Sürülmesine İlişkin 12.12.2019 Tarihli Kararının Değerlendirilmesi' (2020) 18 (211) Legal Hukuk Dergisi, 3085-3120.

Oğuzman M K, Seliçi Öve**Oktay Özdemir S**, Eşya Hukuku (21. Baskı, Filiz Kitabevi, 2018)

Özbek M S, Avrupa Birliği ve Türk Hukukunda İlamlı İcranın Etkinliği (Yetkin Yayınları, 4. Baskı, 1. Cilt, 2018)

Özbek V Ö, Doğan K ve**Bacaksız P,** Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler (Seçkin Yayıncılık, 2021)

Özçelik V, İcra Müdürünün Takdir Yetkisi (Adalet Yayınları, 2014)

Özdemir H, Elektronik Haberleşme Alanında Kişisel Verilerin Özel Hukuk Hükümlerine Göre Korunması(Seçkin Yayıncılık, 2009)

Özekes M, İcra Hukukunda Temel Haklar ve İlkeler (Adalet Yayınevi, 2009)

Özkan O, Kişisel Verilerin Korunması (Yetkin Yayınları, 2020)

Pekcanıtez H, 'Medeni Usul Hukukunda Aleniyet İlkesi' (1. Cilt, On İki Levha Yayıncılık, 2016) Makaleler

Pekcanıtez H, Atalay Ove**Özekes M,** Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı (9. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, 2021)

Pekcanıtez H, Atalay O, Sungurtekin Özkan Mve **Özekes M,** İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı (8. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, 2021)

Pekcanıtez Hve **Simil C,** Şikayet (2. Baskı, Vedat Yayıncılık, 2017)

Postacıoğlu İ, İcra Hukuku Esasları (4. Baskı, Fakülteler Matbaası, 1982)

Saka R, Çağlayan R ve**Koca M,** Avrupa Birliği Hukuku, İdare Hukuku ve Ceza Hukuku Açısından Kişisel Verilerin İmhası (Seçkin Yayıncılık, 2020)

Sungurtekin Özkan, M, 'İcra Hukukunda Oranlılık İlkesi' (Dokuz Eylül Üniversitesi Yayını, 2001) Prof. Dr. Turhan Tufan Yüce'ye Armağan, s. 177-203.

Şimşek O, Anayasa Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması (Beta Yayıncılık, 2008)

Tezcan D,'Bilgisayar Karşısında Özel Hayatın Korunması', Anayasa Yargısı 8 (Anayasa Mahkemesinin 29.Kuruluş Yıldönümü Sempozyumu, Ankara, 25-27 Nisan 1991), s. 385-392.

Toprak B, '6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Işığında İşçinin Kişisel Verilerinin Korunması' (Yüksek Lisans Tezi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, 2018)

Ulusoy A D, Yeni Türk İdare Hukuku (4. Baskı, Yetkin Yayınları, 2019)

Üçüncü H S, Medeni Yargılama Hukukunda Kişisel Verilerin ve Ticari Sırların Korunması (On İki Levha, 2019)

Yağcı K, 'İcra Takibinde Bulunan Kişinin Haksız Haciz ve Diğer İcra İşlemleri Sebebiyle Kişilik Haklarını İhlal Etmesinden Kaynaklanan Manevi Tazminat Sorumluluğu', Sanem Aksoy Dursun, Arzu Genç Arıdemir (editörler), Kişilik Haklarına İlişkin Güncel Sorunlar, (On İki Levha Yayıncılık, 2020

Yılmaz S ve **Çavuşoğlu G F,** Kişisel Verileri Koruma Hukuku (Yetkin Yayınları, 2020)

Zafer H, Özel Hayatın Ceza Hukukuyla Korunması (Beta Yayıncılık, 2010)

Elektronik Kaynaklar ve Websiteleri

Ali Taşar and **Melike Ataş,** 'Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Işığında Unutulma Hakkı' (2020) GSI Articletter 10 <https://07a6e75f442811d380d2e720fdbf18c26b54cdc4.vetisonline.com/HOL/Page?public=true&handle=hein.journals/gsiartc23&div=5&start_page=10&collection=journals&set_as_cursor=0&men_tab=srchresults>HeinonlineErişim Tarihi 01.04.2021

Kişisel Verileri Koruma Kurumu, 'Madde ve Gerekçesi ile Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (Bilgi Notu) ve Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin Terimler Sözlüğü' (Kvkk Yayınları, Mart 2019) <https://kvkk.gov.tr/SharedFolderServer/CMSFiles/062384e3-d18c-4c38-b108-3a7a2a28e849.pdf>Erişim Tarihi 13.12.2021

Kişisel Verileri Koruma Kurumu, '6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Hakkında Doğru Bilinen Yanlışlar' (Kvkk Yayınları, Nisan 2020) <https://kvkk.gov.tr/SharedFolderServer/CMSFiles/ca752cda-c3df-4645-8d5e-e2a507e63200.pdf>Erişim Tarihi 13.12.2021

Kişisel Koruma Kurumu, 'Veri Sorumlusu ve Veri İşleyen' <https://kvkk.gov.tr/SharedFolderServer/CMSFiles/31d9c444-27a5-4a75-95b1-1ca9bdb81ea5.pdf>Erişim Tarihi 05.12.2021

Kişisel Verileri Koruma Kurumu, 'Veri Koruma Görevlisi Hakkında Kamuoyu Duyurusu' (10.12.2021) <https://kvkk.gov.tr/Icerik/7100/Veri-Koruma-Gorevlisi-Hakkinda-Kamuoyu-Duyurusu>Erişim Tarihi 13.12.2021

Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim hale Getirilmesi Rehberi (İmha Rehberi) (Kvkk Yayınları, Ocak 2018) https://kvkk.gov.tr/SharedFolderServer/CMSFiles/bc1cb353-ef85-4e58-bb99-3bba31258508.pdf , Erişim Tarihi 12.12.2021